

מפתחות

רשימת ערכי המפתחות

טבילת אצבע	אור
חדש - עומר	אי עבד מהני או לא מהני
טומאה	אונן
יהודע הכהן	ארבעה מינים
יום כיפור	בית המקדש
ילפותות	אולם והיכל
כללים שונים	עזרה
ק"ו, פירכא	במה
אין עונשין ואין מזהירין מן הדין	גוי - בן נח
בענין המדות: היקש, גזירה שוה	גורם לממון
שנה עליו הכתוב לעכב	גירושין
ירוש	דבר שבערוה
ירושלים	דיבור
מוסיפים על העיר ועל העזרות	דיחוי
כלי חרס	הולכה
כלי שרת	כללי
לחם הפנים	טבילת אצבע
לינה	הולכת אברים
מום	מחלוקת רבי שמעון ורבנן אם מחשבה
מזבח	פוסלת בהולכה
מזיק	הולכה שלא ברגל
מחוסר זמן	הקדש
מילה	הקטרה
מכות מרדות	זמן גרמא
מכירה	זריקה
מלקות	כללי
מגורה	איזה דם
	שפיכת שיריים

	מנחות
תחלתו	שותפים ויורשים
דברי שמעון אחי עזרי'	קידוש קומץ
מחשבת שלא לשמו בקרבן חטאת	עובדה ביד ובימין
מחשבת שלא לשמה בפרת חטאת (פרה אדומה)	לבונה
מחשבת שלא לשמו בקרבן תודה	מנחת חוטא
מחשבת שלא לשמו בקרבן אשם	מתעסק
מחשבת שלא לשמן בכבשי עצרת.	נגעים
מחשבת שלא לשמן בקרבנות נזירות	נזירות
עבירות	נסכים
איפרושי מאיסורא	סמיכה
עד אחד	עבודה
עדות	כללי
עיר הנדחת	שחיטה
עשה דוחה לא תעשה	סכין מקדש לדם
פיגול	חציצה ועצמו של כהן
האיסור לפגל, והפסול	אם עלו לא ירדו וקלטי' מזבח
דינים שונים	בענין הדין שצריכים להיות בתוך העזרה
דיני מחשבת פיגול - כללי	עבודה זרה
מחשבה בעבודת הדם	שחיטה וזריקה לעבודה זרה
מחשבת אכילה	עבודה לשמה
מחשבת הקטרה	המצוה לחשוב לשמן והאיסור לחשוב
חצי מתיר	שלא לשמן
טבילת אצבע	"לשם ששה דברים הזבח נזבח"
מחשבת הינוח	לשמן וסתמן
פסולי עבודה	גדר שלא לשמן
כללי	פעולת מחשבת שלא לשמן: עקירת הסתמן
קטן	לשמן או מחשבה הפוסלת, וגדרי הפסול
אשה	שינוי בעלים
זר	"לא עלו לבעלים לשם חובה", "ואם לא
פרה אדומה	נדבה יהא"
פרים הנשרפים	שאם עשה שלא לשמן "בקדושתיהו
ציצית	קיימי ואסור לשנויי בהו"
צמיד פתיל	מחשבה או דיבור
קבלה (קבלת הדם)	עקירה בטעות
כללי	מחשבת מעבודה לעבודה
מעשה הקבלה	לשם חולין
נשפך	"על דעת ראשונה", ו"הוכיח סופו על

קרבן מעשר בהמה	קדשים - קרבנות
החיוב	כללי
קדושת הקרבן	קדושת קרבן
האיסור מכירה, והקרבנותו	קרבנו של גר
קרבן עולה	קרבנו של עכו"ם
קרבן עולה ויורד	יורש
קרבן עצים	חיוב אחריות
קרבן פסח	לב ב"ד מתנה, וסכין מושכתן
כללי	דיני קדימה לענין הקרבת קרבנות שונים
מינוי	אכילת קדשים
הקרבנות ואכילתו	פסולו בגופו
שלא לאוכליו ושלא למינויו	קידושין
שינוי קודש ושינוי בעלים	קיום מצות
פסח בשאר ימות השנה	קרבן אשם
פסח ב"ד שחרית	קרבן אשם תלוי
פסח מצרים	קרבן בכור
קרבן פר העלם דבר של ציבור	קרבן חגיגה
מי הוא בעל הקרבן, ב"ד או הציבור, ומי מתכפר	קרבן חטאת יחיד
קרבן ציבור	מצות הבאתה
קרבן שלמים	הפרשתה
קרבן תודה	הקרבתה
קרבן תמיד - השלמה	חטאת על עשה
שחיטה	חטאות נזיר ומצורע
שכר ועונש	חטאת נחשון
תמורה	חטאת העוף
תפילה	נכנס דמה לפנים
תפילות שונות	חטאות המתות, ומותרות
תרימות ומעשרות - מעשר שני	מומר
	קרבן יולדת
	קרבן מוסף

מפתחות

אזיר

בענין אזיר כלי חרס, עי' בערך כלי חרס.
שאם הניח דף בתוך כלי שרת, אזירו אכתי
מקדש.
תרכ"ט.

אי עביד מהני או לא מהני

המחלוקת בין האחרונים אם הרמב"ם פוסק
אי עביד מהני או לא מהני.
שמ"ח.

שהיכא שגם אביי (שסובר אי עביד מהני),
מודה שלא מהני, הרי הוא סובר שאינו
לוקה על הא דעבר אמימרא דרחמנא, ודלא
כרבא שסובר שאע"פ שלא מהני בכל זאת
לוקין משום דעבר אמימרא דרחמנא.
ר"ח, שמ"ח.

אונן

דברי הרמב"ם שאונן אינו משלח עצים
למזבח, ואע"פ שהם להמערכה ולא מיקרי
קרבן ידי' אבל הרי הוא המביא.
רי"ט.

ארבעה מינים

בענין אם כבר היו בידו לפני עלות השחר,
או אם קוף נתן בידו, האם הוא יוצא
(חזו"א) או לא (רבי שלמה הכהן מווילנא
בשם כמה אחרונים).
ת"ג סק"ב.

בית המקדש

ע"ע בערכים ירושלים, מזבח, ומנורה.

אולם והיכל

דברי רש"י שלא אורח ארעא לשחוט בהיכל.
תרי"א.

דברי הגרי"ז שאפילו המ"ד שסובר שהאולם

וההיכל חדא קדושה הם אבל הרי הוא מודה
שהאולם אינו נחשב מקום אחד עם ההיכל
אלא מקום בפני עצמו וצריכים שיהיה את
ההזאות של חטאות הפנימיות דוקא בהיכל
שהוא מקום הפרוכת ולהזות כנגד הפרוכת,
ולא לעמוד בהאולם ולהזות כנגד הפרוכת.
תרי"ב.

שהאיסור לעשות אכסדרה תבנית אולם הרי
הוא אפילו אם סוברים שקדושת האולם
וההיכל חדא היא, כי גם לפ"ז הוי האולם
מקום בפני עצמו.
תרכ"ג.

דברי הרשב"א והריטב"א שאם קדושת
האולם וקדושת ההיכל חדא היא אפשר
לשים את המזבח הפנימי גם בהאולם.
תרכ"ב, תרכ"ג.

דברי הרשב"א שאם קדושת האולם וההיכל
חדא היא לוקין על ביאה ריקנית גם על
כניסה לאולם.
תרכ"ג.

שאם קדושת האולם וההיכל חדא היא
צריכים לפרוש ביום כיפור בשעת הקטרת
הקטורת של הכהן גדול גם מן האולם.
תרכ"ג.

דברי המנ"ח שאם קדושת האולם וההיכל
חדא היא א"כ אפילו אם דלתות ההיכל
סגורות לא איכפת לן בזה כיון שהאולם
פתוח.
תרכ"ג.

דברי הקרית ספר בדעת הרמב"ם שאפילו
אם האולם וההיכל הן ב' קדושות אבל בכל
זאת גם האולם נקרא בשם היכל, ונפ"מ
שהנודר מן ההיכל אסור גם בהאולם.
תרכ"ג.

שאם האולם וההיכל הן שתי קדושות לא איכפת לן בנפחת גג האולם. תרכ"ג.

דברי המנ"ח שאפילו אם קדושת האולם וההיכל הן ב' קדושות, אבל יתכן שגם אם נכנס דם חטאת לתוך האולם הרי היא פסולה כיון דהוי שלא במקומו. תרכ"ג.

בענין אם אפשר לשנות את מקום מזבח הפנימי ולהעמידו סמוך לפתח ההיכל. תרכ"ב.

בענין אם אפשר לשנות את מקום השולחן ולהעמידו סמוך לפתח ההיכל. תרכ"ב, תרכ"ב*.

שלהשולחן אין קדושת מקום (כלומר שאין להמקום של השולחן קדושה מיוחדת ומסוימת נוסף על שאר ההיכל). תרכ"ב.

שלהמזבח הפנימי יש קדושת מקום שהרי מזבח שנעקר מקטירין במקומו (אשר לפ"ז אי אפשר לשנות את מקומו, עי' לעיל כאן). וכן שלהמזבח החיצון יש קדושת מקום, אבל להמזבח החיצון יש למקומו גם דין בחירה על פי נביא. והטעם למה אי אפשר לשנות את מקומו אינו רק בגלל דין קדושת המקום אלא גם בגלל בחירת המקום על פי נביא. תרכ"ב.

עזרה

שאפילו לפי רבי יהודה שסובר שהעזרה מקדשת כמו המזבח אבל היינו רק העזרה עצמה אבל לא הלשכות או האולם אע"פ שיש להם קדושת עזרה. תרכ"ח.

במה

שבמת ציבור צריכה להיות מממון ציבור. ק"ו (קטע "והנני").

שבמת יחיד צריכה להיות משל אותו היחיד, ואדם אחר אינו יכול להקריב עליו, רק שאדם יכול לבנותה בתחלה בעדו ובעד

בניו ובנותיו הסמוכים על שלחנו (וכן בעד עבדו ושפחתו). ק"ו (קטע "והנני").

דברי הגרי"ז שבמה היא רק בגדר מקום הקרבה אבל אין בו קדושת מזבח. תקי"ד.

בענין אם אשה פסולה לעבוד בבמה. ק"ו.

בענין אם במה מקדשת פסולים. תקי"ד.

הדרך שבבמה מותר להקריב בליל שמיני ללידת הבהמה. תקי"ב.

בענין שמחשבת שלא לשמה פוסלת גם בבמה (דף י"ד ע"א), אבל דנים האחרונים אם הה"נ לקטן ומתעסק. תר"ו*.

בענין שאין לשם ריח ניחוח בבמה, משא"כ לשם אשים, עי' בערך הקטרה.

גוי - בן נח

בענין קדשי עכו"ם, עי' בערך קדשים - קרבנו של עכו"ם.

דברי הגרי"ז שאע"פ שעכו"ם מביא עולה אבל אין להם כפרה וריצוי. קכ"ז סק"ב.

ביאורו של הגר"ח "בעכו"ם אדעתא דנפשי' עביד". ס"ד.

בענין התנא שסובר שגוי כשר למול. ס"ד.

גורם לממון

שמיקרי דבר הגורם לממון רק אם החיוב אחריות הוא חיוב ממון, ולא כשחיובו הוא רק חיוב כלפי שמיא לקיים נדרו. קכ"ט.

גירושין

שתי הדעות בהראשונים בענין למה צריכים בכתיבת הגט ציווי הבעל, דהיינו האם זה כדי שיהי נקרא "וכתב" כי "וכתב" פירושו הוא שהבעל יכתוב או יצוה, או האם

צריכים ציווי הבעל משום שבלי זה אין הכתיבה נקראת כתיבה לשמה. ע"ה.

בענין אם הסופר צריך לכתוב בשליחות הבעל.

דבר שבערוה

בענין אם בדבר שבערוה צריכים שני עדים גם כשאינם מעידים כנגד חזקה (דברי המהרי"ק שרק כשמעידים נגד חזקה, והשגת הש"ש). ס"ז.

דיבור

גדרי "בדיבורו עושה מעשה" (תמורה דף ג' ע"ב). י"ט * סק"ב.

דיחוי

בענין דיחוי בגלל "מעם הארץ פרט למומר", או בגלל "זבח רשעים תועבה", עי' בערך קרבן חטאת יחיד - מומר.

דברי הגרי"ז שהגדר של דיחוי מעיקרא הוא שחל קדושה דחוי, אבל הגדר של נראה ונדחה הוא שעצם העובדא שהקרבן נכנס למצב שאינו ראוי להקרבה הרי זה פוסל. תצ"ה, תצ"ט*, תקכ"ג, תקל"ד, תקמ"ה.

דברי הגרי"ז שאפילו אם לילה אינה עושה מחוסר זמן אבל היינו רק בדיחוי מעיקרא אבל לא בנראה ונדחה. תצ"ה (קטע "ותי").

דברי הרמב"ם בדיחוי בדמים שכתב "אע"פ שהיא קדושת דמים". תק"א, תקל"א, תקל"ד.

ביאור הגרי"ז ב"קדושת דמים מדחה". תקכ"ג, תקל"ד.

פסקי הרמב"ם בדיחוי. תק"נ.

שדיחוי בטעות לא הוי דיחוי ולאחר שנתגלה הטעות אפשר להקריב. תקמ"ב.

דברי המשנת רבי אהרן שיש מ"ד שהיכא שחל קדושת הגוף בלי קדושת הקרבה, שוב א"א לקדושת הקרבה לחול, ואינו מטעם דיחוי, וזהו טעמו של הרמב"ם במה שפסק שבמפריש נקבה לפסחו אין היא עצמה קריבה שלמים. תק"נ.

דברי הקהלות יעקב שהטעם לומר שבמפריש נקבה לפסחו אין היא עצמה קריבה שלמים אין זה משום דיחוי אלא משום שהדין שפסח קרב שלמים נאמר רק בפסח כשר. תק"נ.

המחלוקת בין הרמב"ם ותוס' בענין אם יש לחלק לענין דיחוי בין מצות לקדשים. תקל"ב.

הולכה

כללי

הדרך שיש עבודת הולכה רק היכא שהיתה קבלה בכלי שרת, והדרך שיש עבודת הולכה כל היכא שהיתה עבודת קבלה אפילו אם אינה צריכה כלי שרת, והדרך שיש עבודת הולכה כל היכא שהי' קידוש כלי אפילו אם אין שם שום קבלה כלל וכגון במנחת כהנים, וכן בענין הא שר"ש סובר שאפשר לעבוד מנחה ביד בלי קידוש קומץ בכלי ובכל זאת יש עבודת הולכה. תקנ"ז.

בענין איך שייך מחשבה בכל זריקה, הלא לפני שהגיע הדם להמזבח הרי זה בגדר הולכה, ולאחר שהגיע הרי כבר נעשית מצוותו. תרע"ו.

דברי הרמב"ם שבעוף ליכא הולכה. תקנ"ז (קטע "ועכ"פ דברי הגרי"ז").

טבילת אצבע

בענין טבילת אצבע מפגלת: דעת הרמב"ם שטבילת אצבע היא חלק מהזריקה, והסברא שהיא חלק מההולכה. קל"ז, תקפ"ז, תקצ"ד, תקצ"ז, תרל"ד, תרס"ה.

גדר "הולכה זוטרת".
תרס"א, תרס"ה, תרס"ו.

הולכת אברים

בענין אם הולכת אברים על הכבש עד המזבח הרי היא עוד בגדר עבודת הולכה, או האם הם נחשבים כבר על המזבח והוי בגדר העלאה. ק"י (קטע אחרון), תל"ז (קטע "ותי" ולהלן שם).

המחלוקת בין המל"מ והשפת אמת בענין אם בהולכת אברים בזר רק האברים נפסלו (שפ"א) או האם כל הקרבן נפסל (מל"מ). תרל"ח.

מחלוקת רבי שמעון ורבנן אם מחשבה פוסלת בהולכה

דברי עולא בשם רבי אלעזר שגם רבי שמעון שסובר שמחשבה אינה פוסלת בהולכה הרי הוא מודה שזרות שפיר פוסלת. תרע"א, תרע"ב.

שלפי רבי שמעון הולכה לא מיקרי ממתירי הקרבן כיון שאפשר לבטלה, אבל הולכה בחטאות הפנימיות חשיבא שפיר ממתירי הקרבן (חי' רבי ארי' ליב). תקנ"ד, תר"ד, תרי"א, תר"כ.

שלפי ר"ש יסוד העבודה של הולכה בחטאות הפנימיות אינו קירוב לזריקה אלא הבאה לפנים. תקצ"ח, ת"ר, תר"כ, תרכ"ד.

בענין אם לפי רבנן דר"ש אי אפשר לבטל הולכה, או האם גם הם מודים שאפשר

לבטלה רק שבכל זאת ס"ל שמהני בה מחשבה.

תקנ"ד, תקע"ח*, תרל"ג, תרל"ו, תרס"ז, תרס"ט סק"א סק"ב.

שיטת הרמב"ם שמחשבה פסולה פוסלת גם בהולכה לצד חוץ (ובענין מה הדין בנוגע לזרות), ודלא כרש"י שסובר שלפי המסקנא כו"ע מכשירים בכה"ג.

תר"נ, תרנ"ו, תרע"א, תרפ"א, תרפ"ב (והראב"ד שחולק על הרמב"ם).

הולכה שלא ברגל

הטעם לומר שהולכה שלא ברגל לא שמה הולכה. תרמ"ו.

נפ"מ אם הולכה שלא ברגל שמה הולכה או לא. תרמ"ח, תרנ"ד.

הדרך שהולכה שלא ברגל אפשר לתקן משא"כ הולכה בזר.

תרמ"ז, תרמ"ח, תרע" (דברי הטהרת הקודש ודברי האבן האזל), תרפ"ב (דברי הגר"ח).

בענין אם סוברים שהולכה שלא ברגל לא שמה הולכה האם צריכים שכל ההולכה תהי' ברגל או האם סגי במקצת. תר"נ, תרנ"ד, תרנ"ה, תרנ"ז, תרנ"ט.

דעת הרש"ש שאפילו אם מקצת הולכה שלא ברגל לא מפריע, אבל בכל זאת צריכים שאותו כהן שעשה מקצת שלא ברגל יעשה הוא עצמו מקצת ברגל, ולא סגי בכהן אחר. תר"נ, תרנ"ה.

השיטה שאפילו אם לא מפריע אם יש מקצת הולכה שלא ברגל אבל הרי זה רק אם הי' ע"י כהן כשר שיכול לעשות הולכה ברגל בכשרות, דאז הרי זה בגדר ראוי לבילה דאין בילה מעכבת בו. תר"נ (קטע "והנה לקמן").

בענין אם היכא שזו בישיבה הרי זה בגדר הולכה שלא ברגל, או האם זה בגדר הולכה עם פסול יושב (ונפ"מ לפי המ"ד שסובר שהולכה שלא ברגל שמה הולכה, וכן למ"ד לא שמה הולכה לענין אם בכה"ג אפשר לחזור ולעשות את ההולכה עוד הפעם לפי הדרך בגמ' שבהולכה שלא ברגל אפשר לתקן).
תרמ"ז.

בענין הולכה שלא ברגל לצד חוץ.
תרנ"ו, תרפ"ב.

בענין היכא שהולין קצת ושוב זרק ממקום רחוק.
תרנ"ג (קטע "גם צידד").

שיטת הרמב"ם בפ"א מהל' פסוה"מ הכ"ג (לפי הרבה מפרשים) שאם שחט וקיבל, וזרק מהמקום שקיבל בלי להוליך הרי הזבח פסול כי לא עשה הולכה, כי הושטת היד אינה בגדר הולכה כי היא שלא ברגל.
תרס"ז.

דעות המפרשים בביאור דברי הרמב"ם הנ"ל.
תרס"ט.

עוד בענין הולכה שלא ברגל.
תקפ"ז, תרס"ו, תרע"ו.

הקדש

בענין היכא שהקרבת כשר אבל לא עלה לשם חובה, האם בעל הקרבן משועבד עוד לרשות הקדש להביא קרבן, או האם מה שלא יצא ידי חובתו הרי זה בינו לבין שמיא אבל הרי זה מיקרי שרשות הקדש קיבלה את שלה.
קכ"א.

דברי הגרי"ז שהכוונה ב"קדושת דמים" אינה לקדושת בדק הבית, אלא לקדושת הגוף לדמיו, כלומר שלעולם הרי זה קדוש קדושת הגוף רק שמכיון שישתמשו רק בדמיו הרי זה גורם שסוג זה של קדושת הגוף אינו אותו סוג ומדרגה כמו היכא שהקדש ישתמש בהבהמה עצמה להקרבה. וב"רגלה של זו עולה", וכן בשותף שהקדש חציו, חל קדושת הגוף לדמיו, ר"נ.

אבל לא קדושת הגוף להקרבה, וכוונת הגמ' שקראה לזה בשם קדושת דמים היא לקדושת הגוף לדמיו. ודברי האחיעזר שהכוונה בקדושת דמים היא לקדושת דמים ממש ולא לקדושת הגוף לדמיו.
תק"ב - תק"ה*, (תק"ו), תק"ז, תק"כ.

ודן שם הגרי"ז אם גם בקדושת דמים ממש, יש דיחוי.
תק"ב.

דברי החידושי הר"ן בסנהדרין דף מ"ז שהכוונה בהמיעוט של מעם הארץ פרט למומר היא רק שאם הקדיש חטאת בהיותו מומר הרי היא נשאת חולין, אבל לא באה לפסול את החטאת אם המיר דתו אחרי שהקדישה, ודלא כשיטת תוס' שם.
תקל"ו, תקל"ח (קטע "ועיין עוד בחידושי הר"ן" וקטע אחרון").

שיטת רש"י ש"כל הראוי למזבח אינו יוצא מידי מזבח לעולם" הרי זה דין דרבנן.
תק"ג*.

בענין אם התפשטות היא בהמעשה או בהחלות.
תק"ה, תק"ה*, תק"ו, תק"ז.

דברי הגמ' בערכין שבקדושת דמים לא אמרינן התפשטות.
תק"ו (קטע "ועי' באב"מ").

בענין מיגו דנחתא עלי' קדושת דמים נחתא נמי קדושת הגוף (דברי האחיעזר שאמרינן כן גם אח"כ ולא רק בתחילת ההקדש, דהיינו היכא שיש סיבה שבשעת תחילת ההקדש לא הי' שייך לומר שמכיון שחלה קדושת דמים נחתא נמי קדושת הגוף).
תק"ה, תק"ו, תקכ"ז.

דברי עולא ורבא שקדושת דמים פקעה בכדי אבל לא קדושת הגוף, ושקידושין הן כקדושת הגוף, ושלכן אם אמר היום את אשתי ומחר אין את אשתי אין הקידושין נפקעין.
ר"נ.

הדרך שאם כבר אין ראוי למצוותו גם קדושת הגוף פקעה בכדי.
ר"נ.

הקטרה

בענין הגדר של "לשם אשים".
נ"ו.

בענין הגדר של "לשם ריח".
נ"ו (קטע "ובעמוד"), נ"ז.

בענין הגדר של "לשם ניחוח".
נ"ח.

בענין שאין לשם ריח ניחוח בבמה, משא"כ לשם אשים.

נ"ו (קטע "והוכיח", וקטע "וכבר").

משמעות דברי רש"י במנחות דף ד' ע"א דהיכא שהאימורין נמצאים אין כפרה להבעלים כל עוד שלא נקטרו, ותמיהת הגר"ז על זה. והדרך שאינו משום שהקטרה מעכבת את הכפרה אלא משום שהכהנים אינם יכולים עוד לאכול את הבשר והיכא שהבשר קיים אכילת כהנים מעכבת את הכפרה.
ק"פ.

דברי תוס' ביומא שאין איסור להוריד מהמזבח להכבש או להסובב, וכן שאין לינה מועלת על הכבש כמו שאינה מועלת בראשו של המזבח, והיינו משום שגם הכבש נחשב מקום העלאה, ודעת הרמב"ם שרק החצי העליון של הכבש שהוא מכנגד הסובב ומעלה הרי הוא בגדר מקום העלאה.
ק"י.

הדרך שהולכה על גבי הכבש חשיב הולכה ולא העלאה.
ק"י.

הדרך שהעלאת הקומץ על המזבח (או על גבי הכבש וכהנ"ל לעיל בסמוך) הרי היא במקום זריקה, וזריקת הקומץ על האישים הרי היא בגדר ההקטרה.
תל"ז (קטע אחרון).

השיטה שבמנחה זריקה על האישים (אחרי

ההעלאה על המזבח) מעכבת כפרה כיון שהיא כנגד זריקת הדם.
תל"ז (קטע "וגם הקרן אורה", וקטע אחרון).

דברי השט"מ שהשיריים של מנחת חוטא נקטרים על התפוח על הרמץ שיש שם, וקושיית הגר"ז על זה.
נ"ו (קטע אחרון).

המחלוקת בין רבי יוחנן ורבי חנינא אם שירי מנחה מותרים לאחר שמשלה האור בהקומץ, או האם רק לאחר שהצית האור ברובו.
נ"ו (קטע "והנה יש להקשות").

בענין אם פליגי גם בנוגע להקטרת אימורים או האם באימורים לכו"ע בעינין הצית האור ברובו.
שם.

שאפילו אם סגי במשלה בו האור (או בהצית האור ברובו) בשביל להתיר את השיריים באכילה אבל יש מצוה של הקטרה עד שיכלה לגמרי.
נ"ו (קטע "וי"ל").

דברי הספרי על פי פירושו של הנצי"ב שבאימורין לכו"ע השיעור הוא משהצית האור ברובו.

נ"ו (קטע "והנה יש להקשות").

בענין שאם חישב מחשבת פיגול בשעת הקטרה אין זה פיגול.
שע"ב (קטע "ושוב אמרו").

זמן גרמא

בענין אם נשים שייכות בקרבן ציבור או לא משום דהוי מצות עשה שהזמן גרמא: דברי ספר אוצר חיים שהן פטורות משום דהוי מצות עשה שהזמן גרמא, ודברי רעק"א שאין להן חלק בקרבנות ציבור כיון שאינן שוקלות, ודברי החזו"א שאינן חייבות אבל ככל זאת הרי הן מתכפרות בו, ודברי העמודי אור שהן גם חייבות בקרבנות ציבור כיון שהן חובות ציבור ולא חובות יחיד.
קכ"ו.

הדרך שנשים אינן פטורות ממצות עשה שהזמן גרמא שהן חובות ציבור.
קכ"ו.

זריקה

כללי

בענין אם לאחר זריקה נחשב עוד בעל הקרבן, או האם כבר אינו נחשב בעל הקרבן וממילא אם נעשה אונן או מומר מותר להקטיר את האימורים.
כ' סק"א (קטע "עוד יש לפרש" ולהלן שם), ק"מ.

בענין אם בזריקת דם חטאת הכהן צריך לכוין לכפר על בעל הקרבן.
רצ"א סק"א.

בענין אם זריקת הדם היא בגדר מתיר על השיריים או האם אינה בגדר מתיר על השיריים רק שע"י הזריקה מתהווה במציאות השם של שיריים.
שפ"ב.

בענין אם בזריקה כל מתנה חשיבא בגדר מתיר על המתנה השני.
שפ"ב (קטע אחרון).

בענין אם היכא שנשפך מן הכוס על הרצפה יש חיוב לאוספו כדי שיוכל לעשות בו שפיכת שיריים.
תק"פ.

דברי הגר"ח שמה שמחשבת פיגול על זריקה מהני אין זה בגלל שזריקת הדם היא בגדר אכילת המזבח, כי באמת אינה בגדר אכילת המזבח, אלא הרי זה בגלל מחשבה על עבודת זריקה, ודברי רש"י שכתב לא כן.
תקע"א, תקע"ה, תקע"ו, תקפ"ה (קטע "וי"ל"), תקפ"ז סק"ד.

בענין אם הדין לשאר מומים, וכן שאר פסולים, וכן אם נעשה שוטה.
תרט"ג.

בענין איך שייך שיחשוב מחשבה בשעת זריקה, הלא לפני שהגיע הדם להמזבח הרי

זה עוד בגדר הולכה, ולאחר שהגיע הרי כבר נעשית מצוותו.
תרע"ו (קטע "גם צ"ע" ולהלן שם).

דברי הגרי"ז שכל מה שלמעלה מחוט הסיקרא הרי הוא בגדר קרנות המזבח וכל מה שלמטה הרי הוא בגדר יסוד, ושיסוד הדין של זריקה למטה מחוט הסיקרא הוא שצריכים זריקה על גבי היסוד.
שצ"ו.

איזה דם

דברי תוס' במעילה דף ה' (וזבחים דף ק"י) שהדם שקיבל אחרי ששחט רק סימן אחד כשר לזריקה.

מ"ח (קטע אחרון), רל"ב סק"א בהערה הראשונה. [בענין אם דבריהם הם רק למ"ד שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף].

שפיכת שיריים

בענין אם שפיכת שיריים נחשבת אכילת מזבח.

תקע"ה, תקע"ו, תקפ"ה (קטע "והקשה הראב"ד").

בענין אם לפי המ"ד שסובר ששפיכת שיריים של פנימיות מעכבת הרי היא גם מכפרת.
קל"ה*, קל"ז.

טבילת אצבע

בענין אם טבילת אצבע בחטאות הפנימיות חשיבא עבודת חוץ או עבודת פנים.
תקפ"ח, תקצ"ז.

בענין טבילת אצבע מפגלת, ודעת הרמב"ם שטבילת אצבע הרי היא חלק מהזריקה, והסברא שהיא חלק מההולכה.
קל"ז, תקפ"ז, תקצ"ד, תקצ"ז, תרל"ד, תרט"ה.

בענין אם טבילת אצבע בלוג שמן של מצורע מפגלת.
קל"ז.

חדש - עומר

בענן מנחת העומר שקמצה שלא לשמה.
י' (קטע "מיהו אכתי קשה").

שעל חומרא הכתובה בתורה לא אמרין כל
זה אכניס לתוך הק"ו.
תרי"ז.

טומאה

בענן ביאת מקדש בטומאה, ע"י בערך
ביאת מקדש.

בענן אם הא דמחיצה מצלת מטומאת מת
הרי זה משום שהיא חוצצת בפני הטומאה,
או האם זה משום שמעתה הרי זה בגדר
שני אהלים נפרדים.
צ"ב, צ"ה.

יהודיע הכהן

בענן מדרשו של יהודיע הכהן באשם.
קע"ה, קפ"א.

יום כיפור

שיטת הרמב"ן שרשאי כהן גדול לעשות
את הסדר שבאחרי מות ולהכנס לקודש
הקדשים גם בשאר ימות השנה.
ת"ד.

בענן אם לפי הצד ביומא דף נ' ע"ב
ששאר הכהנים מתכפרים בפר כהן גדול
מקופיא, גם הם יכולים להמיר.
רכ"ג.

ילפותות

כללים שונים

דברי תוס' בשבועות דף כ"ב ע"ב שהיכא
דאיתא "איבעית אימא קרא איבעית אימא
סברא", גם האיבעית אימא קרא מודה שיש
סברא, רק שהוא סובר שבא הפסוק כדי
להשמיע לנו את הסברא, דהיינו אתי קרא
וקמ"ל הסברא, כי ס"ל שמעצמינו לא היינו
אומרים את הסברא.
ל"ה.

הקושיא שמכיון ש"כלל ופרט אין בכלל
אלא מה שבפרט", א"כ למה כתוב הכלל.
שכ"ט.

ק"ו, פירכא

דברי תוס' בב"ק דף ה' ע"ב דפרכינן פירכא
דלא שייך.
ק"ט, ק"ס, תר"ז, תר"ט.

בענן היכא שיש פירכא על ק"ו, אבל יש
סברא למה קיים החילוק דין של הפירכא,
האם זה נחשב פירכא.
צ"ג.

אין עונשין ואין מזהירין מן הדין

הטעמים למה אין עונשין ואין מזהירין מן
הדין.
תרי"ג.

שרכי שמעון סובר שעונשין מן הדין.
תרי"ג.

בענן המדות: היקש, גזירה שוה

דברי תוס' בבכורות דף ל"ג וב"מ דף קי"ד
שאע"פ שאין היקש למחצה אבל ק"ו שפיר
מהני לענין שלא נקיש לענין דין מסוים
כיון שאפשר להעמיד את ההיקש לענין
דינים אחרים, ובכה"ג שפיר אמרין את
ההיקש למחצה.
תי"ט, תכ"ג.

בענן דון (ג"ש) מינה ואוקי באתרא.
שע"ב ובההערה שם.

בענן אם מילתא דאתיא בהיקש טרח וכתב
לה קרא.
קע"ב.

שיותר קשה לומר שגם שמילתא דאתיא
בהיקש טרח וכתב לה קרא.
קע"ב.

שני תירוצים בתוס' בדף מ"ח ע"א ד"ה
דכו"ע וכו' בענן אם היקש עדיפא או
גזירה שוה עדיפא.
תט"ז.

שנה עליו הכתוב לעכב

מנלן שבקדשים צריכים שנה עליו הכתוב לעכב כדי לומר שהוא מעכב ופוסל. קמ"ה.

דברי הריטב"א ביומא דף נ"ג דהיכא שיש לאו לא לעשות דבר מסוים אין צריכים בקדשים שנה עליו הכתוב כדי לומר שהוא מעכב ופוסל.

ל"ד סק"א (קטע "והנה לקמן"), קמ"ו.

דברי הקהלות יעקב שר"ל כן גם כשיש רק איסור עשה.

ל"ד סק"א (קטע "והנה לקמן").

ירושיה

דרכו של הקובץ שיעורים שבשביל למכור צריכים שהדין ממון יהי שייך לו ולא מספיק בזה שרק הגוף שייך לו, משא"כ שבביל להוריש מספיק בזה שהגוף שייך לו. רי"ד (קטע "וע"ע בדרכו").

ירושלים

מוסיפים על העיר ועל העזרות

בענין אם השתי תודות של מוסיפים על העיר ועל העזרות הן קרבן ציבור, או האם הן קרבן יחיד, דהיינו שהן של מי שרוצה לנדב אותן, וממילא אינן טעונות שירה. קס"ב סק"ג.

בענין אם השתי תודות נחשבות קרבן חובה או קרבן נדבה כיון שאין חיוב להוסיף. קס"ב סק"ג.

דברי השט"מ שמזמור לתודה הוא השיר שהלויים שרים על התודות של מוסיפין על העיר והעזרות, ודעת החתם סופר שהוא שירת הלויים על תודת יחיד, ודעת החיי אדם והאבני נזר והאור שמח שהוא שירת הבעלים על התודה שלהם (ושהבעלים אומרים אותו בשעת סמיכה, חיי אדם ואבני נזר). קס"ב סק"ד.

כלי חרס

דברי השט"מ שאין כלי מקבל טומאה מאויר כלי חרס. פ"ט (קטע "וזהו").

בענין תוכו ולא תוך תוכו, וכן בענין מחיצה בתוך כלי חרס. פ"ו ולהלן שם.

בענין שכדי שיחשב תוך תוכו צריכים שהפה הפנימי יעלה למעלה מהפה החיצוני. פ"ח.

בענין שבתנור שחצו סגי אם גובה המחיצה שוה לגובה התנור. פ"ח.

הדרך שיסוד הדין למה תוך תוכו מציל אינו משום דהוי הפסק, אלא משום שהתוך תוכו לא הוי בגדר תוכו של החיצון, ואפילו אם הפנימי הוא כלי שמקבל טומאה דאינו חוצץ בפני הטומאה. פ"ט, צ"ו.

כלי שרת

בענין השם דף בתוך כלי שרת, דאויר הכלי מקדש את מה שמונח על גבי הדף. תרכ"ט.

לחם הפנים

הדרך שיסוד העבודה בהולכת בזיכי לבונה אינו כמו הולכה רגילה שהיא כדי לקרב את החפץ להקטרה, אלא יסוד העבודה הוא הבאה מפנים לחוץ למקום הקטרתם. תרכ"ד.

בענין ליקוט לבונה בזר. תקפ"ז סק"א, תרל"ט, תרס"ו, תרס"ט סק"ב.

לינה

דברי הגר"ח שאין לינה מועלת בראשו של מזבח משום דנקרא מקום העלאה. ק"י.

דברי תוס' ביומא שגם על הכבש וכן על השובב אין לינה מועלת, ותירוצם השני שם.
ק"י.

מום

בענין מקדיש בעל מום למזבח, עי' בערך מום.

דברי הרמב"ן שלפי הרמב"ם שסובר שהמחשב מחשבה שאינה נכונה בקדשים הרי הוא כמו מטיל מום בקדשים א"כ המקריב שלא לשמה הרי הוא עובר על הלאו של הקרבת בעל מום. ודברי החינוך שלא יחשב - לא לחשוב מחשבות פסולות, הוא סניף להלאו של כל מום לא יהי בו שנלמד מזה לאו למטיל מום בקדשים.
ל"ד סק"ד.

בענין אם מותר להטיל מום בבעל מום עובר. ל"ד סק"א (קטע "והנה מדברי הרמב"ם").

מזבח

דברי הגרי"ז שכל מה שלמעלה מחוט הסיקרא הוא בגדר קרנות המזבח וכל מה שלמטה הוא בגדר יסוד.
שצ"ו.

מזיק

קושיית המל"מ למה לא נקטו שחיטת קרבן שלא לשמו כציור של היזק שאינו ניכר כמו שנקטו מפגל, ותירוצו שנקטו כן משום הציור של נדבה, אשר בכה"ג פעל רק שלא קיים בעל הקרבן מצוה מן המובחר, ואי אפשר לתבוע את חבירו עבור שמנע ממנו מצוה מן המובחר.
י"ח (קטע "ומדברי המל"מ").

מחוסר זמן

בענין אם יש איסור להקדיש תוך ז' ימים להלידה, וכן בענין אם ההקדש חל. תצ"ז, תצ"ט, תק"י, תקי"ב.

דברי הגרי"ז שמחוסר זמן אינו יכול לעשות דיחוי מעיקרא כי הוי רק משום סיבה צדדית, ושלכן לא קשה קושיית תוס' שכל

בהמה תהי' פסולה להקרבה משום שהיתה מחוסרת זמן מלידתה עד היום השמיני.
תצ"ה (קטע אחרון).

הסוברים שלילה הוי מחוסר זמן (כלומר דמיקרי לגבי כמה דינים שונים שעוד לא הגיע זמן ההקרבה, וכגון אם מותר אז להקדיש וכן אם ההקדש החל) כיון שאי אפשר להקריבו עד שיאיר היום.
תצ"ג, תצ"ז (קטע "והמנ"ח").

חילוקו של הטורי אבן בחגיגה דף ט' ע"ב בענין אם בלילה הוי בגדר מחוסר זמן: דהיכא שלא שייך לומר שהלילה טפילה להיום הרי זה גרע ושייך יותר לומר דחשיב מחוסר זמן.
תצ"ז (קטע "והנה הטורי").

החילוק בענין לילה בין היכא שהוא מחוסר זמן מחמת חסרון בהגברא לבין היכא שהוא מחוסר זמן מחמת חסרון בהקרבן.
תצ"ז (קטע "ועיין באביעזרי").

שהיכא ששחטו כשהוא מחוסר זמן אינו צריך שריפה משום שאין זה נחשב פסולו בקודש.
תקי"ב.

מילה

הטעמים למה במילה אמרינן שסתמא היא לשמה.
ס"ד.

בענין מה שגוי כשר למול.
ס"ד.

מכות מרדות

הדרך שלא מסתבר לומר שרבנן תיקנו מכות מרדות בציור של איסור דרבנן היכא שבהציור של איסור דאורייתא ליכא מלקות מהתורה.
שמ"ח.

מכירה

דרכו של הקובץ שיעורים שבשביל למכור, צריכים שהדין ממון יהי' שייך להמוכר ולא מספיק בזה שרק הגוף שייך לו, משא"כ שבביל להוריש סגי בזה שהגוף שייך לו.
רי"ד.

מלקות

שעקימת שפתיו חשיב מעשה היכא
שבדיבורי קעביד מעשה רק היכא שנתכוין
ע"י הדיבור לעשות את המעשה.
י"ט * סק"ב.

מנורה

דברי הגרי"ז שסוף הדין אינו רק שהמנורה
תהיה דלוקה מערב עד בוקר, אלא נאמרה
הלכה של שיעור השמן, דהיינו כמה שמן
ליתן, ושלכן מצינו שגם בלילות הקצרות
צריך לתת אותו כמות של שמן כמו שצריך
לתת בלילי טבת הארכות.
תע"ט.

בענין היכא שאיחר את הדלקת הנרות
בבוקר עד אחרי חצות האם היא קודמת
לתמיד של בין הערבים.
תע"ח.

מנחות**שותפין ויורשים**

שנאמרו שני דינים במנחה, א', שלא תהא
שייכת לשנים, ב', שלא תהא נידבת ע"י
שנים.
ר'.

דברי הרמב"ם שפוסק שאם הניח מנחה
לשני בניו הרי היא קריבה אע"פ שהוא פוסק
לענין תמורה שהם בגדר שותפין והיינו
משום שבנוגע למנחה נאמר רק ששנים לא
יפרישו מנחה אבל אם הופרשה כדין לא
נאמר שלא שייך שתהי' שייכת לשני שותפין
וכגון ב"ורשים, וזהו שלא כמסקנת הגמ'
ש"ורשים אינם יכולים להביא מנחת אביהם.
ר' (קטע "ועיין עוד").

בענין למה יורשים חשיבי כאדם אחד גבי
מעשר בהמה וקלבון כיון ש"ורשים הם
בגדר תפוסת הבית ואילו גבי תמורה ומנחה
חשיבי שותפין.
ר"ה.

קידוש קומץ

הדרך שנאמר בקבלת הדם והקומץ שני

דינים, חדא קידוש דם וקומץ ע"י הכלי,
ועוד עבודת קבלה.
תל"ט סק"א.

בענין אם צריכים לשמה בקידוש קומץ
(ובקבלת הדם) בגלל הדין של עבודת
קבלה או האם בגלל הדין של קידוש.
תל"ט סק"א.

בענין אם צריכים לתת את הקומץ לתוך
הכלי ע"י כח גברא או האם מספיק אם
יפתח הכהן שקמץ את ידו ויפול לתוך
הכלי מאליו.
תקצ"ג*.

בענין דברי הרמב"ם שקומץ שחלקו לשני
כלים אינו קדוש, וחוזר ומקדש.
תל"ט.

הדרך שמה שקומץ שחלקו לשני כלים אינו
קדוש הרי זה חסרון רק בהדין של קידוש
קומץ אבל לא בעבודת הקבלה.
תל"ט סק"א.

דברי הגרי"ז שאם אחרי קמיצה הניח את
הקומץ ביד ימין של כהן אחר אין זה בגדר
נשפך.
תל"ט סק"ג.

עובדה ביד ובימין

בענין אם יכול לחלק ולעשות עבודה אחת
ביד ועבודה אחת בכלי.
תל"ו.

ביאורו של הגרי"ז בדברי דברי ר"י ברי'
דרבי חייא הנ"ל בדעת רבי שמעון ש"בא
לעובדה ביד עובדה בימין כחטאת, בא
לעובדה בכלי עובדה בשמאל כאשם".
תל"ד, תל"ה, תל"ו, תל"ט סק"ג.

הסוגיא במנחות דף כ"ו בענין דברי רבי
שמעון הנ"ל.

תל"ה (דברי רבי ינאי שאפילו
בהמינו ואפילו במקידה של חרס),
תל"ו תל"ח תל"ט סק"ג (רב נחמן
בר יצחק).

דברי הרמב"ם בפ"א מהל' פסוה"מ שפוסק
כרבנן דרבי שמעון שצריכים כלי ובכל זאת
בפ"ב שם הרי הוא מכשיר זריקת הקומץ
ביד ושמאל.
תל"ז.

בענין המחלוקת בין בן בתירא לרבנן בענין
אם היכא שקמץ בשמאל אפשר לתקן או לא.
תר"ע.

לבונה

הסוגיא במנחות שהיו מלקטים את הלבונה
מכל המנחה ומקטירין אותה על גבי
המזבח, והסוגיא בסוטה שהיו מלקטים את
הלבונה ומפזרין אותו על הקומץ והיא
נקטרת עם הקומץ, ודברי האבן האזל שלפי
הסוגיא בסוטה ליקוט הלבונה הי' בגדר
קמיצה והפיזור על המנחה בגדר קבלה.
תקפ"ז סק"ג.

דברי הגר"ח שלכו"ע היו עושים קידוש שני
על הלבונה בכלי שרת, רק שלא הי' לשם
עבודת קבלה אלא רק בגלל הדין של
קידוש שני בכלי שרת.

תקפ"ז סק"ג

מנחות חוטא

דברי הגרי"ז שהכוונה במה ש"מנחת חוטא
חטאת קריא רחמנא" אינה להיקש אלא הרי
היא ממש בגדר חטאת.
קפ"א (קטע "והנה הך" ולהלן שם).

דברי השט"מ שהשיריים של מנחת חוטא
נקטרים על התפוח ברמץ, וקושיית הגרי"ז
על זה.
נ"ו (קונטרס אחרון).

דברי רש"י במנחות דף ד' שמותר מנחת
קנאות הולך לבהמה לקיץ המזבח, ודברי
הרמב"ם שמותר מנחת חוטא הולך למנחת
נדבה של יחיד.
קפ"א (קטע "והנה במנחות").

מתעסק

בענין מה הוא הציור של מתעסק בשחיטת
קדשים.
ס"ב סק"ב.

שהפסול של מתעסק הוא רק כשהוא שוחט

קרבן ונדמה לו שהוא חולין, אבל לא היכא
שהוא שוחט עולה ונדמה לו שהוא שלמים.
ס"ח, ק"א.

בענין אם מתעסק פסול בקדשים רק
בשחיטה או האם גם בשאר עבודות.
ס"ג, תק"ע.

דברי תוס' שקטן פסול לעבודה משום
שהוא נחשב בגדר מתעסק.
תר"ו*.

מה שדנו האחרונים בענין אם קטן ומתעסק
פסולים בבמה כמו ששלא לשמה פסול
בבמה.
תר"ו*.

נקטעה ידו עד שלא הגיע דם למזבח פסול:
בענין מה יהי' בשאר מומים, וכן שאר
פסולים, וכן מה יהי' אם נעשה שוטה
דפסול משום מתעסק.
תרס"ג.

הקושיא למה שחיטת קדשים לשם חולין
כשרה, וכן סתמא, וכן למה צריכים פסוק
לפסול שחיטת קדשים בדרך מתעסק, תיפוק
לי' משום שחסר סכין מקדש לדם כי כלי
שרת מקדשים רק מדעת. וכן יש להקשות
גם על עולה לשם שלמים, למה כשר הלא
אין כאן סכין מקדש לדם לשם עולה.
פ"א*.

נגעים

עיין עוד בערך מצורע
בענין שהנגע מכפר.
שס"ה.

נזירות

בענין נזיר שגילה על שלמים שנזבחו שלא
לשמן, וכן על שלמי נדבה.
א' (קטע "ושמעתי").

נסכים

שהיכא שהביא את הנסכים עם הזבח ולנו
בראשו של מזבח הרי הוא יכול לנסכם גם
מחר.
שי"א.

דברי הגר"ז שנסכים הבאים עם הזבח יכולים להתהפך לנסכים הבאים בפני עצמם. שי"ג.

דברי השט"מ בדף ח' ע"א בענין נסכים הבאים נרבה. שי"ב.

פסקו של הרמב"ם שאם נשפך קצת מן הנסכים יביא אחרים למלאותן. שי"ג.

סמיכה

בענין אם סמיכה חשיבא בגדר תיקון בגוף הקרבן, או האם היא רק צורך הבעלים. תס"א.

המחלוקת בין הגר"ז והחזו"א בענין אם שייד לומר שיוורש סומך אפילו אם אינו מתכפר לכל הפחות כפרה מקופיא. רט"ז.

שאם ישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף יתכן שאפשר לסמוך באמצע השחיטה כיון שהוא צריך עוד לשחוט שחיטה שלימה, משא"כ אם אין לשחיטה אלא לבסוף לא יוכל לסמוך באמצע השחיטה אם נאמר שהכוונה היא שכשמגיע הסוף חשיב הכל מעשה שחיטה אחד. רל"ב סק"א, שני"ו.

שאפילו אם עקירת פה לחוד לא חשיבא עקירה ולא מהני לעקור את הפסח לדין שלמים, אבל אם עשה גם סמיכה (כדין שלמים) י"ל דשפיר נחשב עקירה. שני"ו.

בענין למה כששחט שלא בזמנו פסח לשם שלמים צריכים סמיכה הלא לפני השחיטה אין כאן עקירה ואינו עוד בגדר שלמים. שני"ו, תצ"ד.

בענין אם אשם צריך סמיכה. ת"מ.

עבודה

ע"י עוד בעניני עבודה בערך פסולי עבודה,

ובערך קדשים - קרבנות, ובערכים קבלה, הולכה, זריקה, הקטרה, ועבודה לשמה.

כללי

בענין אם היכא שעשה את העבודה בפסול, אפשר לחזור ולעשות את העבודה באותו דם עצמו. תרפ"ב.

שהיכא שהקריבו קרבן בלילה הרי זה נחשב פסולו בגופו וישרף. תקי"ב.

בענין מתעסק בעבודה, ע"י בערך מתעסק.

שחיטה

דברי רש"י ששחיטה לאו עבודה היא כי כן מוכח ממה שהיא כשירה בזר. תרל"ג.

דברי תוס' בשם הר"י מאורליניש שהטעם הוא משום שישנה בחולין. תרמ"ב - תרמ"ד.

בענין אם לפי הר"י מאורליניש שחיטה היתה נחשבת עבודה כשהיו ישראל בהמדבר, דהא לדידי' הטעם למה שחיטה לאו עבודה הרי זה כי ישנה בחולין, והרי בהמדבר היתה שחיטה נוהגת רק בקדשים שהרי בשר נחירה הי' מותר אז באכילה. תרמ"ג.

מיהו אפילו אם בהמדבר היתה שחיטה שפיר בגדר עבודה, אבל בכל זאת אשה וזר היו כשרים בשחיטה גם בהמדבר, בגלל הדרשה של והקריבו בני אהרן, מקבלה ואילך מצות כהונה, אבל טמא הי' פסול כיון שהיתה נחשבת עבודה. תרמ"ג.

עוד בענין שחיטה לאו עבודה וכשירה בזר. ל"ו, ק"ה, תר"מ.

בענין אם שחיטת קדשים צריכה כלי שרת. פ"א* (קטע ראשון).

אם עלו לא ירדו וקלטי' מזבח

דברי השפ"א ש"עלו" מהני לענין "לא ירד" רק אם עלו בדעת להקריבם. תרכ"ו.

דברי השפ"א שאפילו אם הדין הוא שאם ירדו יעלו אבל היינו רק אם לא ניתוסף להם פסול חדש בשעה שירדו, אבל לא היכא שניתוסף להם פסול חדש וכגון כשירדו לחוץ לעזרה. תרכ"ז.

בענין הדין שצריכים להיות בתוך העזרה

דברי הגרי"ז שהטעם למה צריכים שהשוחט יהי' בהעזרה אינו משום שצריכים קדושת עזרה כמו בהבהמה הנשחטת, אלא משום שצריכים שהשוחט יהי' לפני ה', ולכן להנשחט סגי בשער נקנור כיון שהשער קדוש בקדושת עזרה, אבל לא סגי בזה להשוחט כיון שאינו בגדר לפני ה'. תרמ"ד.

עבודה זרה**שחיטה וזריקה לעבודה זרה**

שיטת תוס' שאם זרק דמה של בהמה לעבודה זרה אין הבהמה נאסרת. שע"ג, שע"ה (קטע "ברם בפ"ב" וקטע "ועיין בחידושי הגרי"ז"), שפ"ג (ורש"י שחולק עליהם, ודברי הרשב"א והבעל המאור), שפ"ה.

בענין אם לפי רבי יוחנן שסובר שמחשבין מעבודה לעבודה, היכא ששחט על מנת לזרוק דמה לעבודה זרה, האם הבהמה אסורה רק באכילה או האם גם בהנאה. שע"ה (קטע "ועוד הקשה"), שפ"ח.

בענין אם לפי רבי יוחנן שסובר שמחשבין מעבודה לעבודה, היכא ששחט על מנת לזרוק דמה לעבודה זרה, האם ילפינן מפיגול רק שהבשר אסור או האם חשיבא השחיטה באמת מעשה של עבודה זרה. שע"ה (קטע "וכתב לתרץ").

שי' הרמב"ם ששנים ששחטו כשר בקדשים. מ"ד סק"א (קטע "והנה שיטת הרמב"ם").

בענין היכא ששנים שחטו יחד, אחד לשמה ואחד שלא לשמה, או אחד במחשבת פיגול ואחד בלא מחשבת פיגול, או כהן וזר שעשו את העבודה ביחד, או אם קיבל בימין ובשמאל יחד. מ"ד סק"א ובהערה השני'.

דברי רש"י שלא אורח ארעא לשחוט בהיכל. תרי"א.

סכין מקדש לדם

הקושיא למה לשם חולין כשר, וכן סתמא, וכן חטאת לשם מי שאינו מחויב כפרה, וכן למה צריכים פסוק לפסול מתעסק, תיפוק ל' משום שחסר "סכין מקדש לדם" כי כלי שרת מקדשים רק מדעת. וכן יש להקשות גם על עולה לשם שלמים דלמה כשר הלא אין כאן סכין מקדש לדם לשם עולה. פ"א*.

בענין אם לפי הצד הנ"ל ש"סכין מקדש לדם" צריך דעת ככל קידוש כלי שרת, האם הכוונה היא לדעת הכהן או לדעת הבעלים. פ"א*.

שיטת הרמב"ם והרמב"ן ש"סכין מקדש לדם אינו מעכב.

פ"א* (קטע "וקהלות"), רל"ב סק"א בהערה השני', רנ"ו, תקצ"ג.

הדרך ש"סכין מושכתן למה שהן" הרי זה משום ש"סכין מקדש לדם". רנ"ו.

הסברא שבפרה אדומה מכיון שאין קבלת דם בכלי, קידוש סכין שפיר מעכב. פ"א* (קטע "וע"ע בקהלות").

חציצה ועצמו של כהן

דברי הגר"ח שבאמת גם היכא שיש חציצה הרי זה נקרא שהעבודה נעשית ע"י כהן רק שיש דין מיוחד שצריכים עצמו של כהן. תל"ה.

בענין אם ריש לקיש שסובר שאין מחשבין מעבודה לעבודה, הרי הוא מודה שאע"פ שהבשר מותר בהנאה אבל הרי הוא חייב מיתה, וכן בענין אם מודה ר"ל שהבשר אסור מיהא באכילה (ורבי יוחנן סובר שאסור גם בהנאה).

שע"ה (קטע "ועיין עוד בקר"א" וקטע "ועוד תלה"), שפ"ח.

שבעבודה זרה מהני מחשבין מעבודה לעבודה רק משחיטה לזריקה כמו בפיגול אבל לא בשאר עבודות שעובדים לעבודה זרה.

שפ"ד.

שאע"פ שלענין לאסור משום תקרובות עבודה זרה סגי בתחילת שחיטה אבל בשוחט על מנת לזרוק לע"ז סובר הרמב"ם שצריכים שחיטה שלימה.

שפ"ד.

דברי המאירי אודות היכא ששחט על מנת שיזרוק אדם אחר לעבודה זרה. שע"ה (קטע "ועיין ביו"ד").

פסקו של השו"ע (וכ"כ הרשב"א בתורת הבית) בענין היכא ששחט על מנת שיזרוק גוי לעבודה זרה.

שע"ה (קטע "ועיין ביו"ד"), שצ"א.

דברי הגר"י שהוכיח מרש"י שבמשתחוה לה, סוף הדין אינו שמחובר אינו נאסר, אלא נאמר בזה דין מסוים שאינו נעשה אלוה. שפ"ט.

עבודה לשמה

בענין מחשבת לשמו בקרבן פסח, עי' בערך קרבן פסח.

א. המצוה לחשוב לשמן והאיסור לחשוב שלא לשמן

דברי רש"י והרמב"ם שאסור לחשוב שלא לשמן משום דכתיב לא יחשב.

ל"ד סק"א, (קכ"ד).

בענין אם יש משום הלאו של לא יחשב היכא שהקרבן כשר רק שלא עלה לשם חובה, ושהיכא שהקרבן גם עולה לשם חובה בודאי אין עוברים על לא יחשב.

ל"ד סק"א (קטע "והנה לקמן בדף ד").

דברי רש"י במנחות דף ב' שאסור לחשוב שלא לשמן משום דכתיב אם זבח שלמים קרבנו שתהא זביחה לשם שלמים.

ל"ד סק"א (קטע אחרון) סק"ב, (קכ"ד).

בענין אם הילפותא מאם זבח שלמים קרבנו מורה רק על ביטול מצוה, או האם משמעו הוא שיש איסור עשה מדאורייתא לחשוב שלא לשמן וחשיב מעשה איסור.

ל"ד סק"ב (קטע "מיהו שמעתי").

דברי תוס' שהאיסור לחשוב שלא לשמן הוא ממוצא שפתיך תשמור.

ל"ד סק"ב (קטע "ועיין בתוס'"), קכ"ד.

בענין אם אע"פ שסתמן לשמן, בכל זאת יש מצוה דאורייתא לכתחילה לחשוב לשמן.

ל"ד סק"ב (קטע "גם י"ל") סק"ג, מ"ד.

דברי המנחת ברוך שאין שום מצוה לחשוב לשמן.

ל"ד סק"ג.

וע"ע בסק"ג.

דברי הרמב"ם שהיכא שחשב שלא לשמן הרי זה כמטיל מום בקדשים.

ב' (קטע "ולהלן"), ל"ד סק"א, קמ"ו.

הסוברים שכוונת הרמב"ם היא רק להיכא ששלא לשמן פוסל, אבל לא להיכא שרק לא עלו לבעלים לשם חובה, והקושיא שיש עליהם.

ל"ד סק"א (קטע "והנה לקמן בדף ד").

שהיכא שגם עלו לשם חובה, בודאי לא שייך לומר דהוי כמטיל מום בקדשים.

ל"ד סק"א בההערה.

הסוכרים שכוונת הרמב"ם היא גם לקרבן נדבה אע"פ שלא חל שום פסלות בהקרבן, וכן אע"פ שהבעלים אינם חייבים להביא קרבן אחר, והביאור של דבר זה.

ל"ד סק"א (קטע "והנה להלן ברף ד"ו ולהלן שם).

בענין איך שייך לומר לפי דברי הרמב"ם הנ"ל שאסור לשנויי שנויי אחרינא הלא מטיל מום בבעל מום פטור.

ל"ד סק"א (קטע "והנה מדברי הרמב"ם").

דברי הרמב"ן בספר המצות שלא תזבח לה' אלקיך כל דבר רע הרי הוא לאו לא לשחוט ע"מ לזרוק או להקטיר או לאכול חוץ לזמנו או חוץ למקומו, וכן שלא לשחוט עולה בדרום, וכן שלא לשחוט בעל מום ופסולים אחרים. אבל נראה שאינו לאו על שלא לשמה.

ח', ל"ד סק"ד.

"לשם ששה דברים הזבח נזבח"

בענין אם צריכים שיחשוב ממש בשעת העבודה או האם מספיק בזה שחשב לפני העבודה על העבודה.

תרע"ו.

בענין אם המצוה לשחוט לשם זבחה היא על השחיטה עצמה, או האם היא על הזריקה, דהיינו שישחוט על מנת לזרוק לשם הבעלים, דוגמת מחשבת שלא לשם בעלים.

כ' סק"א בההערה, סק"ב ("משנת רבי אהרן"), כ"א (קטע "והקר"א"), מ"ד סק"ה, נ"א*, ש"ח.

שצריכים לשחוט על מנת להקטיר לשם אשים ולשם ריח ולשם ניחוח.

מ"ד סק"ה, נ"ו נ"ז, נ"ח.

גדר לשם אשים.

נ"ו.

גדר לשם ריח.

נ"ו.

גדר לשם ניחוח.

נ"ח.

דברי הקר"א והזבח תודה שהמחשבה ההפכית מלשם השם היא שוחט לעבודה זרה.

כ"א (קטע "ועי' גם בקר"א").

השיטה הראשונה בתוס' שבכל העבודות, וגם הקטרה, צריכים לשם ששה דברים (אבל רק בשינוי קודש ושינוי בעלים הדין הוא שלא עלו), חוץ מלשם זבחה בהקטרה. והשיטה השני' שלשם זבח וזבחה צריכים בכל העבודות, ולשם ד' דברים הנותרים צריכים רק בהקטרה. ודברי הרמב"ם שהזכיר לשם זבח וזבחה בד' עבודות ושאר ד' דברים רק בשחיטה.

כ"א, ש"ט.

דרכו של הקר"א שלפי הרמב"ם צריכים הקטרה לשם כל אלו, וכן צריכים לשחוט על מנת להקטיר לשם כל אלו.

כ"א (קטע "והקר"א").

בענין אם לפי הרמב"ם היכא ששחט שלא לשם השם או אשים או ריח או ניחוח הקרבן עולה לשם חובה.

כ"א (קטע "והלח"מ" ולהלן שם).

בענין אם לפי שיטת תוס' שבהקטרה לא שייך דין פסול של לשם זבחה, יש מיהא מצוה להקטיר לשם בעלים.

כ' סק"א ובההערה שם, כ"א (קטע "ועי' ברמב"ם" וקטע "מיהו לפי"), נ"א*, שע"ג.

בענין אם יש מצוה לפי תוס' לעשות את כל העבודות לשם הבעלים או האם רק לעבוד על מנת לזרוק לשם בעלים.

כ' סק"א בההערה.

עוד בשיטת תוס' בלשם ששה דברים הזבח נזבח.

ט"ז, י"ז, י"ח, י"ט, כ' סק"א, כ"א.

דברי הרמב"ם בפיה"מ שהמשנה שלשם

ששה דברים הזבח נזבח איירי בהבעלים, ואילו הסוגיא בריש זבחים איירי בהכהן, ושלפ"ז יוצא שמספיק אם הכהן מתכוין לשם זבח ולשם זובח ואין צריכים שיתכוין לכל הששה (ודלא כשיטתו בהיד החזקה). ט"ו.

דרכו של הגר"ז בדעת הרמב"ם למה מצינו ילפותות שונות לשינוי קודש, דהיינו הילפותא בדרף ד' והילפותא בדרף מ"ו.

כ"א (קטע "ובחי הגר"ז").

בענין הא דר"ש מכשיר הולכה שלא לשמן: האם הוא סובר שהיכא שהולין שלא לשמן כל הקרבנות עלו לשם חובה, או האם הוא מודה שלא עלו, והרי הוא חולק רק לענין פסח וחטאת וסובר שאינם פסולים.

י"ב, תקנ"ג, תקנ"ד.

שאפילו אם נאמר שהוא סובר שגם עלו לשם חובה, אבל אכתי יש לחקור אם הוא מודה שיש מיהא מצוה לחשוב לשמן גם בהולכה.

תקנ"ד (קטע "ברם אכתי").

בענין אם טעמם של רבנן דר"ש הוא משום דס"ל שאי אפשר לבטל הולכה, או האם גם הם מודים שאפשר לבטלה, רק שבכל זאת ס"ל שמהני בה מחשבה.

תקנ"ד, תקע"ח*, תרל"ג (קטע "ונקטתי"), תרל"ו, תרס"ז.

בענין אם רבנן שפוסלים הולכה שלא לשמן בחטאת מודים לרבי שמעון שבשאר זבחים עלו לשם חובה.

י"ב.

ביאורו של חי' רבי ארי' ליב בהא שמודה ר"ש בהולכת חטאת הפנימיות.

תקצ"ח (קטע אחרון), ת"ר, תר"כ.

לשמן וסתמן

בענין אם כדי לקיים את הדין של לשמן צריכים מחשבת לשמן בפועל וע"י שסתמן לשמן הרי זה נחשב שיש כאן מחשבה בפועל, וכן אין צריכים אפילו לכתחילה שיחשוב בפירוש לשמן, או האם אע"פ שסתמן לשמן אבל יש מיהא מצוה לחשוב בפירוש לשמן (אלא שיכול להיות דהוי רק

מדרבנן), או האם אין צריכים מחשבה בפועל אלא העבודות נעשות מאליהן לשמן כי סתמן לשמן, א"נ דאין צריכים מחשבה בפועל משום שסוף הדין הוא רק שלא תהי' כאן מחשבת פוסלת.

י"ט* סק"א, כ' סק"ב, ל"ב, ל"ד סק"ב סק"ג, ל"ח, מ"ב, מ"ג סק"ב סק"ג סק"ד, מ"ד (קטע ראשון), נ"ב - נ"ד, ס"א, ס"ט סק"א, ע', ע"א, ע"ו, ע"ז סק"א, קי"ד (קטע "מיהו לפי הפשט"), קצ"א, רס"ח.

דרכו של הקר"ש בהנ"ל.

מ"ד סק"ב.

דרכו של האבן האזל בהנ"ל.

מ"ד סק"ג.

דרכו של המנחת ברוך בהנ"ל.

ל"ד סק"ג, מ"ב, מ"ד סק"ד, נ"ב.

דרכו של המשנת רבי אהרן בהנ"ל.

כ' סק"ב, מ"ד סק"ה.

דרכו של הקהלוח יעקב בהנ"ל.

מ"ד סק"א.

בענין אם לפי הצד שיש מצוה לחשוב לשמן הרי אנו צריכים שיקיים את המצוה כדי שהקרבן יעלה לשם חובה, וזהו הטעם למה בלשם חולין לא עלה הקרבן לשם חובה, דהיינו כי בכה"ג לא קיים את המצוה להתכוין לשמן, ולפ"ז בלשם מי שאינו מחויב כפרה כמותו אע"פ שכשר אבל לא עלה לשם חובה כי לא קיים את המצוה, או האם אין צריכים שיקיים את המצוה כדי שתעלה לשם חובה וכדמוכח מהא שבעקירה בטעות הקרבן עולה לשם חובה.

ע"ח סק"ב.

דברי הקר"א בנוגע להנ"ל.

ל"ח.

דברי הרמב"ם בפיה"מ בדרף מ"ו בביאור דברי רבי יוסי ש"אף מי שלא הי' בלבו לשם אחד מכל אלו כשר".

נ"ב*.

בענין אם גם לפי רב יוסי צריך מיהא

לחשוב לשמן ורבי יוסי תיקן רק שלא יאמר בפה.

נ"ג*, ס"ט סק"א.

הדרך שהסברא לומר שסתמן פסול הוא משום שאנו מפרשים שהוא רוצה שלא לשמן.

נ"ו (קטע "וי"ל דהנה").

דברי המרומי שדה שעל הבעלים אין מצוה חיובית לחשוב לשמן, רק שאם הם חושבים שלא לשמן, נהי שאין פסול מחמת העבודה, אבל אין כאן כאשר נדרת, וכן אם סתמן לאו לשמן, גם בסתמא אין קיום של כאשר נדרת, אבל אם סתמן לשמן אז גם בסתמא יש כאן כאשר נדרת, אבל על הכהן יש מצוה חיובית לחשוב לשמן כמו שיש עליו איסור חיובי לא לחשוב שלא לשמן.

נ"ב*.

בענין אשם שניתק לרעי' ושחטו סתם.

קפ"א - קפ"ג, ק"צ - קצ"ד.

גדר שלא לשמן

בענין אם תוכן מחשבת שלא לשמן הוא שאת העבודה הרי הוא עושה לשם קרבן אחר, או האם תוכן המחשבה הוא שגוף הקרבן יתהפך להיות הקרבן השני ויפעל מה שהקרבן ההוא פועל.

ל"א (קטע אחרון), ס"ח* (קטע ראשון), ער"ב סק"א (קטע "ועי' בדרכו" וקטע "וע"ע").

בענין היכא שחשב "שלא לשמן" בלי לפרט שם של קרבן אחר.

ז' סק"א, כ"א (קטע "ועי' גם בקר"א").

בענין שנים ששחטו יחד, אחד לשמן ואחד שלא לשמן.

מ"ד סק"א ובהערה השני' סק"ב.

בענין היכא ששחט עולת נדרו לשם עולת נדבה.

ל"ט.

שעולה ששחטה לשם עולה ולשם שלמים לא עלה לשם חובה.

מ"ז.

בענין לב ב"ד מתנה עליהן וסכין מושכתן למה שהן.

י'.

דברי רש"י שאם המחשבה הולכת גם אחר הבעלים אז מחשבת הלשמן של הבעלים מכשרת את הקרבן אפילו אם הכהן חשב שלא לשמן.

מ"ד סק"א (קטע "ובנוגע") סק"ב.

דברי רש"י שאפילו אם נאמר שבעלים מפגלים אבל היינו רק אם הכהן עבד בשתיקה אבל לא אם הכהן עבד במחשבה כשירה.

מ"ד סק"א (קטע "ובנוגע").

הסברא שקרבן בהמה לשם קרבן עוף לא מיפסל משום דחשיב מעשי' מוכיחין לכו"ע (גם לפי רבנן וגם לפי רבי שמעון).

ו' (קטע אחרון).

פעולת מחשבת שלא לשמן: עקירת הסתמן לשמן או מחשבה הפוסלת, וגדרי הפסול

דברי הגרי"ז שבאמת לשמן מעכב בכל הקרבנות, רק שגם כששחט שלא לשמן אמרינן שסתמן לשמן, רק שהמחשבת שלא לשמן הרי היא בגדר מחשבה הפוסלת (בעולה ושלמים לענין שלא עלו, ובפסח וחטאת לענין שפסולים לגמרי).

ב' (קטע "ומדברי הגרי"ז"), ט"ז, י"ט* סק"א, כ"א, ל"ב, ל"ד סק"ב (קטע "ע"ע לקמן"), מ"ד סק"א (ובהערה הראשונה דרך אחרת בשם הגרי"ז), ס"א, ס"ט סק"ב, ע"ו, ע"ז סק"א, קי"ד, קכ"ה, קמ"ד, קס"ג סק"ב, קס"ח, תקנ"ב.

דברי הגרי"ז דכיון שהיא בגדר מחשבה הפוסלת אי אפשר לעשות את העבודה פעם שני'.

מ"ד סק"א (קטע "ועוד מבואר"),

ס"ט סק"ב, קס"ח.

שאם היא בגדר מחשבה הפוסלת הדין נותן שישרף מיד בלי עיבור צורה.

מ"ד סק"א (קטע "ועוד מבואר"),
ס"ט סק"ב, קס"ח, תס"ח.

דרכו של חידושי רבי ארי' ליב שאם לא
הי' דין של מחשבה הפוסלת או היינו
אומרים שמחשבת שלא לשמן אינה עוקרת
את הסתמן לשמן, אבל אחרי שנתחדש דין
של מחשבה הפוסלת הרי מחשבה זו שפיר
עוקרת את הסתמן לשמן.

ל"ב (קטע "ועי' בחידושי"), ע"ז
סק"ב ובהערה.

דברי החידושי רבי ארי' ליב שאי אפשר
לומר שהיא מחשבה הפוסלת לפי הצד
שסתמן לאו לשמן.

מ"ד סק"א (קטע "ובחידושי רבי
ארי' ליב").

המחלוקת בין הגר"ח והקו"ש בענין אם
במחשבת לשמן ביחד עם מחשבת שלא
לשמן הקרבן יכול להיות פסול גם אם
מחשבת שלא לשמן אינה בגדר מחשבה
הפוסלת.

מ"ד סק"א (קטע "ועי' בתוס'").

שאם הדין הי' שסתמן פסול א"כ בהכרח
גם לשם חולין הי' פסול, וכן לשם מי
שאינו מחויב כפרה כמותו, וכן לשם גבוה
מהן, ואז היינו אומרים שהדרשות
שממעטות את הציורים הנ"ל מדין שלא
לשמן אינן באות להכשיר אלא רק לומר
שהמחשבות הנ"ל אינן בגדר מחשבות
הפסולות אשר זה הי' גורם שלא רק שאותה
עבודה פסולה אלא שכל הקרבן פסול ואי
אפשר להשתמש בהדם שנשאר בהצואר.

ע"ו.

הקושיא שאם מחשבת שלא לשמן עוקרת
את הסתמן לשמן איך יכול להיות שלשם
חולין כשר הלא נהי שאינה מחשבה
הפוסלת אבל הרי נעקר הסתמן לשמן.

ע"ז סק"א.

הדרך שמחשבת שלא לשמן אינה עושה
פסלות חדשה, אלא רק גורמת שהזריקה לא
תתיר ותכשיר, ושלכן סגי במחשבה בלי
דיבור.

י"ט * סק"ב (קטע "והאור שמח").

קושיית המל"מ למה לא נקטו שחיטת קרבן
שלא לשמו כציור של היזק שאינו ניכר כמו
שנקטו מפגל, ותירוצו שנקטו כן משום
הציור של נדבה, אשר בכה"ג פעל רק שלא
קיים בעל הקרבן מצוה מן המובחר, ואי
אפשר לתבוע את חבירו עבור שמנע ממנו
מצוה מן המובחר.

י"ח (קטע "ומדברי המל"מ").

דברי הרשב"ם בפסחים שקורא למחשבת
שלא לשמן בשם פיגול.

ח'.

שינוי בעלים

בענין אם כפרה מקופיא סגי לגרום שאם
שינוי מבעל הכפרה מקופיא, ועשו לשם
אחר, הרי זה נחשב שינוי בעלים.

רי"ב (קטע "מיהו יש לדחות").

המחלוקת בין רבא ור"פ ברי' דר"א באם
יש שינוי בעלים לאחר מיתה, דהיינו היכא
שמקריבים את קרבנו של אדם לאחר שכבר
מת, האם נחשב שיש להקרבן בעלים אשר
לפ"ז שייך שינוי בעלים, ופירש"י שהכוונה
היא שהבעלים לאחר מיתה הוא היורש.

רי"ב.

בענין אם מחשבת שינוי בעלים היא על
מנת שיתכפר בו פלוני, או האם הוא צריך
לחשוב על גוף מעשה הזריקה, דהיינו על
מנת לזרוק דמו לשם פלוני (וזה מתפרש
כמחשבה גם על הכפרה), או האם מחשבת
שינוי בעלים היא שיחשב שהקרבן שייך
לאדם אחר.

כ' סק"א (קטע "מיהו יש להבין")
סק"ג, ס"ח * (קטע "והנה כבר"),
קל"ו.

בענין אם לפי הצד שצריך לחשוב שיתכפר בו
פלוני, יסוד מחשבת שינוי בעלים הוא שיכפר
על פלוני כפרת קרבן זה, ולכן אם אינו מחויב
כפרה כמותו אינה נפסלת, או האם הוא צריך
לחשוב רק שיכפר על פלוני, רק שיש גזיה"כ
שצריך שיהי' מחויב כפרה כמותו.

ר"צ.

דברי המל"מ שלפי תוס' אם הוא זורק שלא

קל"ה*, קל"ז.

בענין שוחט על מנת לעשות טבילת אצבע של חטאות הפנימיות שלא לשם בעלים.

קל"ז, תקפ"ז סק"ד סק"ו.

בענין חישוב בשעת טבילת אצבע לתת את המתנה שלא לשם בעלים.

קל"ז.

בענין עולה ששחטה על מי שאינו מחויב עולה כמותו.

כ"ו (קטע "ובמשנת"), קכ"ז סק"א, רע"א (קטע "וע"ע בזבח" וקטע "מיהו עיין"), רצ"א.

היכא שחישוב בקרבנות ציבור לשם נשים, האם חשיב שינוי בעלים.

קכ"ו.

"לא עלו לבעלים לשם חובה", "ואם לא נדבה יהא"

בענין אם הס"ד לפסול שינוי קודש ושינוי בעלים הוא משום שביטל את המצוה של לשמן או האם הוא משום העובדא שלא עלו לבעלים לשם חובה.

ח*.

בענין אם מה שלא עלו לבעלים לשם חובה הרי זה בגלל שמיקרי שלא קיים את נדרו או חיובו, כי נדרו כולל גם להקריבו לשמו, וכן חיובו כולל חיוב לקיים את כל הדינים של הקרבן, או האם נדרו וכן חיובו כוללים רק שיביא קרבן שכשר להקריבו, והא דלא עלו הרי זה בגלל שנתחדש כאן פסלות לענין זה.

כ', ל"ד (קטע "וצ"ל"), ל"ח, ג"ב*, רכ"ו, תקנ"ד (קטע "ברם לכאורה"), תרפ"א.

הדרך ששלא לשמן פוסל בכל הזבחים, רק דאתי הפסוק של "נדבה תהא" לחדש הכשר חדש של נדבה.

שפ"ז.

"ואם לאו נדבה יהא": בענין אם הקרבן נחשב באמת בגדר נדבה, ולכן הרי הוא נקרב, או האם באמת אינו נחשב בגדר נדבה, רק שמקריבים אותו כאילו ה"י נדבה,

לשם בעלים, הרי הקרבן עלה לשם חובה, ושינוי בעלים הוא דוקא ע"י ששוחט או מקבל או מוליך על מנת לזרוק שלא לשם בעלים, דהיינו מחשבה מעבודה לעבודה.

כ' סק"א (קטע "ועי' בהגהות" ולהלן שם).

שיטת הרמב"ם (דלא כתוס') ששייך שינוי בעלים גם במחשב בשאר העבודות על עצמן.

כ' סק"ב ולהלן שם, ל' (קטע "והוכיח"), רע"א (קטע "והזבח"), שע"ד.

בענין אם לפי שיטת הרמב"ם הנ"ל ששינוי בעלים הוא במחשב בכל העבודות על עצמן הרי זה רק אם חישוב על מי שמחויב כפרה כמותו.

כ' סק"ב (קטע "עוד בדעת הרמב"ם").

הדרך שהרמב"ם סובר שבעובד "לשם פלוני" הרי זה מגרע רק אם חישוב על הזריקה, אבל היכא שעובד על מנת שהקרבן יהי' שייך לפלוני הרי זה מגרע בכל העבודות.

כ' סק"ב ("הזבח תודה").

דרכו של המרומי שדה שינוי בעלים חשיב בגדר שינוי קודש, ולכן סובר הרמב"ם שהוא שייך בכל העבודות.

כ' סק"ב ("מרומי שדה"), קכ"ח.

בענין היכא שחישוב גם לשם הבעלים וגם לשם אדם אחר.

ג"ה, קל"ג.

דברי תוס' בזבחים דף ד' ע"א שאם חישוב בקרבן ציבור לשם יחיד אין זה נקרא שינוי בעלים כיון שגם היחיד הוא בעליו.

קכ"ה.

בענין שוחט או זורק על מנת לשפוך שיריים שלא לשם בעלים.

קל"ה*.

בענין חטאות הפנימיות, אם הוא שוחט או זורק על מנת לשפוך את השיריים שלא לשם בעלים.

אבל באמת הרי זה בגדר גזיה"כ של הקרבה. והרי חזינן שממשיכים להקריב גם אשם אע"פ שאינו בא נדבה.
מ'.

בענין היכא ששחט קרבן שלא לשמו, דלא עלו לבעלים לשם חובה, האם חשיב מיהא בעל הקרבן, וכן האם הקרבן מרצה עליו.

א' (קטע ראשון וקטע אחרון), ב' (קטע "ובאות י"ח" וקטע "ולעיל"), י"ח, כ' סק"ב ("המרכבת המשנה") סק"ד, ל"ד סק"א (קטע "וע"ע לעיל"), מ', קי"ח, קס"ג סק"א, רכ"ו, רכ"ז.

בענין היכא ששחטו שלא לשמן ואח"כ נטמא בעל הקרבן או נעשה אונן, האם ממשיכים להקריב, או האם אין ממשיכים להקריב שהרי אין מקריבים קרבנו של אונן וטמא.

א' (קטע "ונפ"מ").

שעולה לשם שלמים אינו עולה לשם חובה אפילו אם בשעה שחישב אין שום שלמים בעולם.

רס"ה סק"א.

דברי הרמב"ם בפיה"מ שמה שלא עלו לבעלים לשם חובה הרי זה רק בקרבן יחיד אבל קרבן ציבור עולה כי לב ב"ד מתנה עליהם וסכין מושכתן למה שהן, ודרכי האחרונים בביאור דבריו.

י'.

בענין אם עולה שלא לשמה מכפרת על עשה.

י"ח (קטע "ועיין בשפת אמת").

בענין דם של עולה שנשחטה לשמה, ודם של עולה שנשחטה שלא לשמה, איזה מהם קודם לזריקה, האם הדם של זאת שנשחטה לשמה קדוש טפי.

ב' (קטע "ועוד כתב").

שאם שחט שלא לשמן "בקדושתיהו קיימי ואסור לשנויי בהו"

הטעם למה אמר רבא שאם שחט שלא לשמן אסור לזרוק דמה שלא לשמן ולא אמר גם שאסור לקבל ולהוליך שלא לשמן.

ל', ל"ז סק"א.

בענין היכא ששחט שלא לשמן דאמרינן שאסור לשנויי שינויי אחרינא משום שבקדושתיהו קיימי, האם הי' ס"ד שהוא מתהפך להיות הקרבן השני.

ל"א.

בענין אם מה שצריכים לשמן הוא דין כללי שעבודת הדם צריכה להיות לשמן, וממילא מצד הסברא אם שינה בשחיטה לא הי' איכפת לן אם ימשיך לשנות, כי כבר קלקל וגרם שעבודת הדם לא תהי' לשמן, ולכן צריכים קרא שאסור לשנות פעם שני', או האם מה שצריכים לשמן הוא דין פרטי בכל עבודה ועבודה, ולכן מצד הסברא אסור לו להמשיך שלא שמה.

ל"ה.

בענין אם אחרי ששחט שלא לשמן אמרינן עוד על העבודות האחרות שסתמן לשמן.

ט', ל"ב, מ"ט (קטע "והנה עיין לעיל").

בענין היכא ששחט שלא לשמן, דצריך להביא קרבן אחר כדי שיעלה לחובתו, האם גם בהקרבן השני אמרינן שסתמן לשמן.

ט'.

בענין היכא שעשה עבודה שלא לשמן, דאסור לשנות שינוי אחרינא, האם זה רק בנוגע לעבודה אחרת, אבל את אותה עבודה מותר לו לגמור שלא לשמן.

כ' סק"ב ("מרכבת המשנה" קטע "והנה ראיתי", "מרומי שדה"), ל'.

הדרך שלפ"ז אם שינה בקבלה, מותר לו לשנות בהולכה, כי הולכה היא כמו עבודה אחת עם קבלה כיון שאפקה רחמנא לקבלה בלשון הולכה.

ל"ז סק"ב.

בענין אם היכא ששחט שלא לשמן מותר להמשיך שאר העבודות שלא לשם בעלים כי הוא עצמו כבר אינו נחשב בעל הקרבן.

א' (קטע "ועכ"פ" ולהלן שם), כ' סק"ב ("מרכבת המשנה") סק"ד, ל', קי"ח.

הדרך שרק אם עשה שינוי בעלים, דהיינו ששחט על מנת לזרוק דמו שלא לשם בעלים, מותר להמשיך ולעשות את שאר העבודות שלא לשם בעלים, אבל אחרי שינוי קודש דהיינו אחרי ששחט לשם קרבן אחר, אסור לו להמשיך לעשות שינוי קודש או שינוי בעלים.

כ' סק"ב ("מרכבת המשנה" קטע "והנה ראיתי"), ל' (קטע "ומכל הנ"ל").

הדרך שאחרי ששחט על מנת לזרוק לשם פלוני, מותר לו לקבל על מנת לזרוק לשם פלוני, אבל אכתי אסור לו לעשות את הזריקה עצמה לשם פלוני.

ל' (קטע "ובספר משנת רבי אהרן" ולהלן שם).

משמעות דברי הרמב"ם שאם שינה שינוי שני הרי זה פסול ולא רק שלא עלו לשם חובה.

ל"ו.

מחשבה או דיבור

בענין אם מחשבת שלא לשמן ומחשבת פיגול פוסלות רק אם ה' דיבור.

י"ט*, כ' סק"ב ("משנת רבי אהרן" בהערה), מ"א*, מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי"), ס"א ובהערה שם (בענין למה לומר דלא סגי במחשבה), ס"ח (קטע "ועיין בספר"), ס"ט סק"א, ק"א.

הדרך שכתבו האחרונים שאם סתמן לאו לשמן, סגי במחשבה לחוד כדי לקבוע לשמן, ורק מחשבת שלא לשמן צריכה דיבור.

מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז"), ס"ט סק"ג.

הדרך שאפילו אם צריכים דיבור, אבל הרי זה רק בשביל לקבוע שיש לו באמת גמירת דעת, והדרך שהדיבור הוא באמת הדבר שפוסל.

י"ט* סק"א, קל"א.

בענין הצד שצריכים דיבור כדי לקבוע שיש גמירת דעת: האם זה רק כדי לגלות שיש

לו גמירת דעת, או האם הדיבור עצמו עושה ויוצר את הגמירת דעת.

נ' (קטע "ועי' בשפת אמת").

הקושיא שלפי הצד שצריכים דיבור, למה לא חשיב הלאו של לא יחשב לאו שיש בו מעשה כי עקימת שפתיו חשיב מעשה היכא שבדיבורי' קעביד מעשה כגון הכא שדיבורו פוסל.

י"ט* סק"ב.

הקושיא שלפי הצד שמספיק במחשבה, למה אין בזה חסרון של דברים שבלב אינם דברים.

ס"ט סק"ג.

הדרך שאם מספיק במחשבה, אז אפילו אם דיבר אין זה נקרא לאו שיש בו מעשה כיון שמספיק גם בלי הדיבור.

י"ט* סק"ב (קטע "ועוד צידד").

עקירה בטעות

בענין עקירה בטעות.

י' (קטע "עוד רצה"), ל"ד סק"ג, ל"ח, מ"ד סק"ב סק"ג סק"ד סק"ה, ס"ח (ביאורים בהמחלוקת), ס"ח* (כהנ"ל), ע"ח סק"ב, פ' סק"ב, ק"א, רע"ב סק"א (קטע "והנה בנזיר"), רע"ה.

הסברא שאפילו אם עקירה בטעות לא שמה עקירה אבל הרי זה נקרא שעבר על איסור בשוגג, דהיינו האיסור שלא לחשוב שלא לשמן.

ס"ח (ועיין בספר").

הוכחות ממנחות דף מ"ט ומפסחים דף ע"ב שאם עקירה בטעות לא שמה עקירה הרי הקרבן גם עולה לחובתו.

ע"ח סק"ב.

דברי הרמ"ע מפאנו שאע"פ שעקירה בטעות לא שמה עקירה אבל בפסח הרי היא שפיר נחשבת עקירה.

פ' סק"ב.

בענין אם גם במחשבת פיגול נאמר שעקירה

בטעות לא שמה עקירה, כגון שחישב לאכול לב' ימים ולילה אחד כי חשב שהקרבתו הוא שלמים ובאמת הרי הוא עולה. ס"ח*.

בעין אם גם בשינוי בעלים אמרינן שעקירה בטעות לא שמה עקירה.

ס"ח* (קטע "והנה כבר העירוני").

בענין שאם זרק לשם פלוני, וחשב שההוא פלוני אינו מחויב כפרה כמותו, ובאמת הרי הוא שפיר מחויב כפרה כמותו, הרי החטאת פסולה ולא חשיב עקירה בטעות. רע"ה.

מחשבין מעבודה לעבודה

בענין מחשבין מעבודה לעבודה.

מ"ד סק"ה.

הטעמים של הירושלמי למה מחשבין מעבודה לעבודה פסול.

שע"ב (קטע "והקר"א), שע"ה (קטע ראשון ולהלן שם).

בענין אם יש דין של מחשבין מעבודה לעבודה לפי רבי יוחנן גם בעולה ושלמים לענין שלא יעלו לשם חובה.

שע"ו.

דברי הרמב"ם שאם חישב מעבודה לעבודה, דהיינו ששחט על מנת לזרוק שלא לשמן, הרי זה נחשב שינוי בהזריקה. והדרך שזה נחשב שינוי בהשחיטה.

י' (קטע "עוד ראיתי בספר מראה"), כ' סק"ב ("מרכבת המשנה" קטע "והנה ראיתי"), ל' (קטע "ובספר משנת רבי אהרן"), קל"ה, ש"ח, שע"ה, שע"ג, תרי"ד.

הצד שחקר הגרי"ז שאין כוונת הרמב"ם שהזריקה פסולה ולא השחיטה, דבודאי השחיטה פסולה, רק שמיקרי שחישב מחשבה בהזריקה ולא בהשחיטה.

שע"ה (קטע אחרון).

בענין שוחט על מנת לקבל שלא לשמן.

שע"ב, תקנ"ט, תקס"ה.

בענין קיבל על מנת לגמור את הקבלה שלא לשמן.

שפ"א, שפ"א*, תקנ"ט.

בענין זרק וחישב לגמור את זריקה שלא לשמן.

שפ"ב.

בענין השוחט על מנת להקטיר שלא לשם הזבח או שלא לשם בעלים.

כ' סק"א (קטע אחרון), כ"א (קטע "ווע"ע במל"מ" ולהלן שם), קל"ה*, שע"ג.

בענין אם שחט בפנים על מנת לזרוק דמו בחוץ בשינוי קודש או שינוי בעלים הרי זה פסול (לפי רבי יוחנן שסובר מחשבין מעבודה לעבודה).

תרי"ד.

דברי השפת אמת בענין היכא ששחט כהן אחד על מנת שיזרוק כהן אחר שלא לשמן או למחר.

שע"ה (קטע "ועיין בשפת אמת").

בענין היכא ששחט על מנת לזרוק שלא לשמן ואח"כ זרק כהן אחר את הדם.

שע"ה (קטע "ועיין בשפת אמת").

דברי התוספתא בענין שוחט על מנת שיזרוק ערלים וטמאים.

שע"ה (קטע "ועיין ביו"ד").

שלענין מחשבין מעבודה לעבודה לא מספיק אם חישב רק בחלק מן העבודה אם החלק ההוא נחשב רק בגדר מעשה כל דהו, אלא צריכים שיחשוב בדבר שנקרא עבודה, כמו שצריכים בפיגול, אבל אם סוברים שישנה לשחיטה מתחילה ועד סוף אז מספיק גם אם יחשוב רק במקצת שחיטה, אע"פ שבפיגול לא סגי בזה כי אין מפגלין בחצי מתיר.

שפ"ד ובהערה.

דברי המאירי שכתב שגם לפי המ"ד שסובר שאין לשחיטה אלא לבסוף, מחשבה פוסלת בתחילת השחיטה.

שפ"ד בהערה.

לשם חולין

בענין מה שחטאת ששחטה לשם חולין כשירה.

י' (קטע "ובזרע אברהם").

בענין שאע"פ שהיא כשירה אבל בכל זאת לא עלתה לשם חובה ואינה מרצה.

ז' סק"א, כ' סק"ד, כ"ו, מ"ג, ע"ז סק"א סק"ב, ע"ח, ע"ט, פ' סק"ה, קע"ח (קטע אחרון).

בענין שאם שחט עולה ושלמים לשם חולין הרי הם גם עולים לשם חובה ומרצין, ואינם כמו חטאת לשם חולין שכשירה אבל לא עלתה לשם חובה ואינה מרצה.

ז' סק"א, כ"ו, ע"ז סק"ג בההערה.

הסוברים שחטאת לשם חולין גם עלתה לשם חובה.

כ"ו, ע"ז סק"ב סק"ג, ע"ח, קע"ח (קטע אחרון).

בענין אם גם בזורק דם חטאת לשם חולין שייד לומר שלא עלתה או האם אין זה מחשבה כלל כיון שבחולין ליכא זריקה.

ע"ט, רצ"א סק"א.

הקושיא למה לשם חולין כשר, וכן סתמא, וכן חטאת לשם מי שאינו מחויב כפרה, וכן למה צריכים פסוק לפסול מתעסק, תיפוק לי' משום שחסר "סכין מקדש לדם", כי כלי שרת מקדשים רק מדעת. וכן יש להקשות גם על עולה לשם שלמים דלמה כשירה הלא חסר מה שתמיד הסכין מקדש את הדם לשם עולה.

פ"א*.

בענין שאם שחט קרבן לשם בדיק הבית הרי זה מיקרי "מינה" ו"מחריב בה", ואין זה כמו לשם חולין.

פ"ב.

"על דעת ראשונה", ו"הוכיח סופו על תחילתו".

גדר על דעת ראשונה הוא עושה: האם זה נחשב שיש לנו מחשבה בפועל גם על

העבודה השני', או האם ע"י שכבר חישב לשמן נפעל שנתייחדו מעתה כל עשיותיו להיות לשמן בלי מחשבה בפועל.

מ"ט.

הסברא שאומרים על דעת ראשונה הוא עושה על מחשבת שלא לשמן אע"פ שעל מחשבת פיגול פוסק הרמב"ם שאין אומרים כן, והיינו משום שעל דעת ראשונה הוא עושה יכול לסלק את ה"סתמן לשמן" מהסוף, אבל אינו יכול להחשב מחשבת פיגול בפועל על הסוף.

ל"ב (קטע "וראיתי"), מ"ט (קטע "והנה עי' לעיל" וקטע "ועי' בקרן").

דברי הקר"א שהיכא שהמחשבה היא מחשבת איסור אין אומרים על דעת ראשונה הוא עושה.

מ"ט (קטע אחרון).

בענין אם אומרים על דעת ראשונה הוא עושה גם מעבודה אחת להשני', וכן מאדם אחד להשני', וכן למה אין אומרים כן מההקדש לתחילת העבודה.

ט', מ"ט.

ביאור הוכיח סופו על תחילתו.

ג'.

מחלוקת האחרונים אם היכא שצריכים דיבור שייד לומר הוכיח סופו על תחילתו.

ג' (קטע "ועי' בשפת אמת").

דברי שמעון אחי עזרי'

בענין אם שמעון אחי עזרי' סובר את שיטתו רק בשחיטה או האם גם בשאר עבודת הדם.

ו' (קטע ראשון).

בענין ספיקת הגמ' אם לפי שמעון אחי עזרי' לשם גבוה מהן גם עלו.

ו' (קטע אחרון), כ"ו (קטע "וע"ע בקר"א" ולהלן שם), ל"ד סק"א בההערה.

בענין אם לפי שמעון אחי עזרי' יש איסור לחשוב לשם גבוה מהן לפי הצד שמרצין,

דהא לא שייך בכה"ג לומר שהוא כמטיל מום בקדשים.

ל"ד סק"א בההערה.

בענין אם לפי שמעון אחי עזרי' שייך לומר שסתמן פסול או לא, והסברות ש"ל לכאן ולכאן.

מ"ה.

בענין לשם קרבן שוה.

ה' סק"ב, ו' (קטע "ועכ"פ"), ת"ס.

בענין בכור לשם מעשר, וכן מעשר לשם בכור.

ה' סק"א.

בענין פסח וחטאת לשם גבוה מהן (כגון חטאת חיצונית לשם חטאת פנימית).

ו' (קטע אחרון), כ"ה.

בענין אם פסח (או קדשים קלים אחרים) לשם חטאת העוף (או קדשי קדשים אחרים) חשיב לשם גבוה כיון שחטאת העוף היא קדשי קדשים.

ו' (קטע אחרון).

שעולה לשם אשם נחשב לשם נמוך.

ו' (קטע ראשון).

מחשבת שלא לשמו בקרבן חטאת

הדרך שמחשבת שלא לשמה פוסלת חטאת מדין מחשבה הפוסלת, אבל אם אין כאן תורת מחשבה הפוסלת אלא רק נעקר הסתמן לשמן אז החטאת נשארת כשירה רק שלא עלתה לשם חובה.

ע"ז סק"א בההערה.

בענין אם הסיבה למה חטאת שלא לשמה פסולה הרי זה משום שהיא באה על החטא.

כ"ד.

בענין אם הסיבה למה חטאת שלא לשמה פסולה הרי זה משום שביטל את המצוה של לשמן ובחטאת הרי זה פוסל.

ח"י, שכ"ז*, ת"א, תל"ג.

הדרך שמה שחטאת שנשחטה שלא לשמה פסולה, גדר הדבר הוא שהתורה קבעה (מחמת הסיבות שכתבנו לעיל בסמוך)

שבחטאת היכא שלא עלתה הרי זה כנעשית שלא כמצוותה דפסולה.

קס"ח. קע"ח.

הדרך שמה שחטאת שלא לשמה פסולה, גדר הפסול הוא שנעקרת השם חטאת, וזהו מה שקמ"ל הפסוק שילפינן משם שהחטאת פסולה.

ע"ח סק"ג.

בענין אם פסח וחטאת ששחטו סתמא פסולין, או האם הם כשרים אבל לא עלו לשם חובה, או האם גם עלו.

י' (קטע "מיהו עיין"), כ"ו (קטע "והטהרת"), מ"ג, נ"א, ע"ח, פ'.

הסוברים שרק חטאת, וכן אשם לפי ר"א, פסולים אם נשחטו סתמא כי חסירה שחיטה לשם החטא, אבל פסח ששחטו סתמא כשר.

מ"ג בההערה הראשונה.

דברי הלבוש מרדכי ששחט חטאת סתמא עלתה, אבל זרק דמה סתמא לא עלתה, כי חיסר מה שהכהן צריך לכפר עליו ועל זה לא מועיל סתמא.

מ"ג (קטע "והלבוש").

הקושיא שלפי הצד שלאחר שנשחטה שלא לשמה אינו נחשב בעל הקרבן, למה צריכים פסוק לפסול חטאת ששחטה לשם עולה, תיפוק ל' משום שאין לה בעלים והרי היא כמתו בעלי'. וכן למה חטאת ששחטה לשם חולין כשירה אלא שלא עלתה לשם חובה, דלמה לא תיפסל משום שאין לה בעלים.

א' (קטע "ובספר").

בענין חטאת חלב לשם חטאת דם.

רס"ו, רס"ח, רס"ט, רע"א, רע"ב.

בענין אם לפי המ"ד שסובר שחטאת חלב לשם חטאת דם כשירה הרי היא גם עלתה לחובתו (והדעה שעלתה לשם דם).

רע"ב סק"ב, ר"פ.

הקושיא מהסוגיות בנוזר וכריתות דאיתא שחטאת חלב לשם חטאת דם לא כיפר.

רע"ב סק"א.

נזיר או מצורע: האם החטאת פסולה או האם גם בחטאת נזיר ומצורע צריכים שיהי מחויב כפרה כמותו.

רע"ד.

בענין חישוב בשעת שפיכת שיריים של חטאת פנימית אחת לזרוק דמה של חטאת פנימית שני' שלא לשם בעלים.

קל"ז.

בענין שוחט חטאת פנימית על מנת לעשות טבילת אצבע שלא לשם בעלים, ובענין טבילת אצבע על מנת לעשות את הזריקה שלא לשם בעלים.

קל"ז.

מחשבת שלא לשמה בפרת חטאת (פרה אדומה)

שיטת הרמב"ם שפרת חטאת ששחטה לשם קדשים אחרים פסולה.

פ"ב.

בענין פרת חטאת ששחטה סתמא.

מ"ד סק"א בהערה הראשונה.

דברי הרמב"ם שפרת חטאת ששחטה לשם חולין תיפדה.

מ"ד סק"א (קטע "והביא" ולהלן שם), פ"א.

דברי הרמב"ם שפרת חטאת ששחטה על מנת לאוכלה אינה פסולה כי בפרת חטאת אין צריכים מחשבה לשם ריח ניחוח.

מ"ד סק"א (קטע "והביא").

מחשבת שלא לשמו בקרבן תודה

הדרך שהכוונה בתודה ששחטה לשם תודת חבירו היא ששחטה לשם חבירו והרי זה ציור של שינוי בעלים.

רע"א (קטע "והזבח"), רע"ב סק"א (קטע "ועוד כתב").

דברי הזבח תודה שתודה ששחטה לשם תודת חבירו אינו בגדר שינוי בעלים כי שינוי בעלים הוא רק כשמזכיר שם של חבירו כגון לשם פלוני.

בענין היכא ששחט חטאת חלב לשם חטאת דם והוא חייב חטאת גם על הדם.

רע"ב (קטע "ועי' בנזיר").

בענין היכא שהבעלים מסר חטאת חלב להכהן על דעת שיכפר להם על הדם, אבל הכהן שחטה כהלכתה על החלב.

רע"ב סק"א (קטע אחרון).

בענין אם אע"פ שחטאת חלב לשם חטאת דם כשירה, אבל לכתחילה חייב לחשוב לשם חלב, להסוברים שיש מיהא מצוה לכתחילה לחשוב לשמן ולא לסמוך על מה שסתמן לשמן.

רס"ח.

בענין אם היכא ששחט חטאת חלב לשם חטאת דם, הרי זה נחשב יותר גרוע מהיכא ששחט תודה לשם תודת חבירו או האם זה נחשב יותר טוב, או האם שני הציורים שווים.

רס"ו, רס"ט, רע"א.

בענין חטאת חלב של אמש לשם חטאת חלב של היום.

כ" סק"ב ("מרומי שדה"), רע"א (קטע "עוד צידד").

בענין חטאת חלב לשם מי שמחויב חטאת שמיעת קול או ביטוי שפתיים.

שס"ח, שס"ט.

בענין חטאת טומאת מקדש וקדשיו לשם חטאת שמיעת קול או ביטוי שפתיים.

שס"ח.

דברי הירושלמי שבחטאות הפנימיות אפשר לחשוב מאחת על השני.

קל"ז.

פסקו של הרמב"ם שאע"פ שחטאת לשם מי שאינו מחויב כפרה כמותו כשירה אבל לא עלתה לשם חובה.

כ"ו (קטע "ובמשנת"), מ"ג (קטע "וכעין"), ע"ח סק"ב, ק"ב, קי"ב, קכ"ז סק"א, רע"ז סק"א, ר"פ, רצ"א.

בענין חטאת נזיר או מצורע לשם מי שאינו

רס"ג.

דברי הזבח תודה והמרומי שדה בענין תודה ששחטה לשם תודת חבירו.

כ' סק"ב.

דברי רש"י שתודה ששחטה לשם תודת חבירו איירי באופן שיש לחבירו תודה.

רס"ה.

בענין שהרמב"ם לא הביא להלכה תודה ששחטה לשם תודת חבירו.

כ' סק"ב (ב"המרומי שדה", ולעיל שם ב"הזבח תודה"), רע"א.

בענין אם אע"פ שתודה לשם תודת חבירו כשירה, אבל לכתחילה חייב לחשוב לשם תודה דידי', להסוברים שיש מצוה לכתחילה לחשוב לשמן ולא לסמוך על מה שתמן לשמן.

רס"ח.

דברי הברכת הזבח שתודה ששחטה לשם תודת חבירו איירי רק כשתודת חבירו היא על נס אחר משלו.

רס"ה סק"ב.

בענין תודה על נס אחד שלו ששחטה לשם נס אחר שלו. ובענין אם נס אחר שלו עדיף מחטאת חלב לשם חטאת דם.

כ' סק"ב ("המרומי שדה"), רס"ו, רע"א (קטע "והמרומי שדה").

הדרך שתודה על נס אחד שלו ששחטה לשם נס אחר שלו דומה לחטאת חלב של אמש לשל היום.

כ' סק"ב ("המרומי שדה" קטע "ושם צידד"), רע"א (קטע "עוד צידד").

מחשבת שלא לשמו בקרבן אשם

בענין אשם גזילות לשם אשם מעילות. שס"ז.

מחשבת שלא לשמן בכבשי עצרת

בענין שיטת המ"ד שסובר שכבשי עצרת ששחטן שלא לשמן כשרים ולא עלו.

י' (קטע "מיהו עיין בהמגיה"), קס"ט.

קושיית תוס' למה רבי אליעזר אינו פוסל כבשי עצרת ששחטן שלא לשמן כיון שהוקשו לחטאת.

ת"ב.

כב מחשבת שלא לשמן בקרבנות נזירות

בענין נזיר שגילה על שלמים שזבחו שלא לשמן, וכן על שלמי נדבה, דיצא לפי רבי שמעון.

א' (קטע "ושמעתי").

עבירות

איפרושי מאיסורא

בענין אם כדי לאיפרושי מלא תעשה מכין אותו עד שתצא נפשו כמו שעושים למי שאינו רוצה לקיים מצות עשה. ר"ז סק"ג (קטע אחרון).

עד אחד

ספיקת הר"ן אם ע"א נאמן להעיד שממונו של השני הוא מעשר שני. רי"ד (קטע אחרון).

עדות

שיטת הרמב"ם שפסול מהתורה משום רשע רק אם עבר על לאו שיש עליו מלקות, ודברי התומים שהרמב"ם מודה שמפסול אם עבר על לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד או לאו הניתק לעשה משום שהתם מה שאין לוקין אין זה משום שהלאו הוא קל אלא אדרבה משום שהוא חמור בזה שיש בהוא ענינא מיתת ב"ד, או משום הענין שהוא חייב לתקנו, והרי היכא שביטל את העשה או לא קיים אותו יש באמת מלקות. וכן הוא גם בלאו הניתן לתשלומין כי הטעם למה אין מלקות הרי זה משום שהוא צריך לשלם. ודברי הנתיח"מ שהבין אחרת את כוונת התומים והיינו שלא הניתק לעשה נחשב חמור כיון ששייך ציור ששפיר ילקה וכהנ"ל היכא שביטל או לא

קיים, ולא הניתן לתשלומין נחשב באמת קל כיון שלעולם אין בו מלקות. ר"ז סק"ב.

עיר הנדחת

בענין מה שפוסק הרמב"ם שקדשים ימותו. תק"ג.

עשה דוחה לא תעשה

דברי הספר חרדים שעונשו של המבטל מצות עשה הוא יותר גדול מעונשו של העובר על לאו. ודברי הגמ' ביבמות של"ת הוא יותר חמור מעשה, ופירש"י שכן רואים ממה שיש בו מלקות. ופירושו של הערל"ג בהגמ' שכן רואים ממה של"ת צריך גם כפרת יוה"כ ולא סגי בתשובה כמו העובר על מצות עשה. ודברי הרמב"ן בפרשת יתרו שקיום מצות עשה דוחה ל"ת משום שקיום מצות עשה הוא גדר של אהבה והפרישה מל"ת היא גדר של יראה, ואהבה היא מדריגה יותר גדולה מיראה. ודברי היד מלאכי בענין זה. ר"ז סק"ג.

פיגול

האיסור לפגל, והפסול

דברי הרמב"ן בספר המצות שלא תזבח לה' אלקיך כל דבר רע הרי הוא לאו לא לשחוט ע"מ לזרוק או להקטיר או לאכול חוץ לזמנו או חוץ למקומו, וכן שלא לשחוט עולה בדרום, וכן שלא לשחוט בעל מום ופסולים אחרים. אבל נראה שאינו לאו על שלא לשמה. ח', ל"ד סק"ד.

ונקט הגרי"ז דה"ה לאחר שכבר שחט הרי זה אזהרה שלא להמשיך לזרוק ולהקטיר. ח'.

דברי הרמב"ן שם שלפי הרמב"ם לא תזבח

וגו' הרי הוא נכלל בהלאו של הקרבת בעל מום ושלכן הרמב"ם אינו מונהו ללאו נפרד בתרי"ג, ודברי החינוך שהוא סניף להלאו של כל מום לא יהי' בו שנלמד מזה לאו למטיל מום בקדשים. ל"ד סק"ד.

בענין אם יסוד הפסול של פיגול הוא משום שאם שחט ע"מ לזרוק או להקטיר או לאכול חוץ לזמנו הרי זה כאילו באמת עשה כן חוץ לזמנו. שע"ה ובהערה.

הסברא שבפיגול אין זה נקרא שהוא עצמו פוסל את הקרבן, אלא שהתורה פוסלת. י"ט * סק"ב.

דינים שונים

בענין בעלים מפגלים. נ"ב * (קטע אחרון).

דברי רש"י "שבעלים מפגלים" הרי זה רק אם הכהן עבד בשתיקה אבל לא אם הכהן עבד במחשבה כשירה. מ"ד סק"א (קטע "ובנוגע").

דברי רש"י בב"ק שקורא לשלא לשמה בשם פיגול. ס"ח * (קטע "והנה כבר העירוני").

שיטת הרמב"ן שיש לאו על אכילת בשר שנשחט במחשבת חוץ למקומו כמו שיש על חוץ לזמנו. ח'.

דיני מחשבת פיגול - כללי

דברי האור שמח שאם שחט על מנת לזרוק על מנת לאכול חוץ לזמנו אינו נעשה פיגול. שע"ז.

דברי החזון איש בענין שוחט על מנת לקבל במחשבה לזרוק שלא לשמה או חוץ לזמנו ומקומו. שע"ז.

בענין חישוב על האבוד ועל השרוף.
תקפ"ג.

בענין אם צריכים שיחשוב ממש בשעת העבודה או האם סגי בזה שחשב לפני העבודה שהעבודה תהי' על מנת לאכול חוץ לזמנו.
תרע"ו.

המחלוקת בגמ' אם במחשבת פיגול אמרינן על דעת ראשונה הוא עושה.
מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז").

הסברא שעל מחשבת שלא לשמה אמרינן על דעת ראשונה הוא עושה אע"פ שלגבי פיגול פוסק הרמב"ם שלא אמרינן כן, כי על דעת ראשונה הוא עושה יכול לסלק את ה"לשמה", אבל כדי להחשב מחשבת פיגול צריכים מחשבה בפועל.

ל"ב (קטע "וראיתי"), מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז" ולהלן (שם).

הדרך שאפילו אם בשביל שלא לשמה מספיק במחשבה אבל בשביל פיגול צריכים דיבור.
מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז").

בענין היכא ששנים שחטו יחד, אחד במחשבת פיגול ואחד בלי מחשבת פיגול.
מ"ד סק"א בההערה השני'.

שאם חישוב מחשבת פיגול בשעת הקטרה אין זה עושה פיגול.
שע"ב (קטע "ושוב אמרו").

דברי השפת אמת בענין שחט כהן אחד על מנת שיזרוק כהן אחר שלא לשמה או למחר.
שע"ה (קטע "ועיין בשפת אמת").

מחשבה בעבודת הדם

דברי הגר"ח שמה שמחשבת פיגול על זריקה מהני אין זה בגלל שזריקת הדם היא בגדר אכילת המזבח (כי באמת לא חשיבא בגדר

אכילת המזבח), אלא הרי זה בגלל מחשבה על עבודת זריקה, ודברי רש"י שכתב לא כן.
תקע"א, תקע"ה, תקע"ו, תקפ"ה (קטע "וי"ל"), תקפ"ז סק"ד.

בענין קיבל על מנת לשפוך שירים למחר.
תקע"ג, תקפ"ה.

בענין זורק על מנת לשפוך שירים למחר.
תקע"ז, תקפ"ד (דברי רש"י במעילה).

בענין אם שפרכת שירים נחשבת בגדר אכילת מזבח.
תקע"ה, תקע"ו, תקפ"ה (קטע "והקשה").

בענין חישוב לנשפכין (מעילה דף ז' ע"א).
שפ"ב, תק"פ - תקפ"ד.

בענין חישוב בשעת עבודת פנים על עבודה אחרת שנעשית בפנים.
קל"ו (קטע "עוד יש ליישב"), תקפ"ח (קטע "ועי' במנ"ח"), תקצ"ז.

חקירת החזו"א לפי רבי יוסי שסובר שחוץ על פנים וכן פנים על חוץ פסול (אבל אינו פיגול): האם מהני מחשבה זו להוציא מידי פיגול, כגון אם שחט ע"מ להקטיר, דהוי חוץ על חוץ, ושוב הוזה בפנים ע"מ להקטיר חוץ לזמנו דהוי פנים על חוץ.
תרט"ז.

בענין שוחט על מנת לקבל למחר, או מקבל על מנת לגמור הקבלה למחר.
שע"ב (קטע "והקר"א"), וקטע "ועיין בבעל המאור" ולהלן (שם), תקע"א, תקע"ב, תקפ"ה (קטע ראשון [דברי הראב"ד בתו"כ] וקטע אחרון [דברי הבעל המאור והרמב"ן והרשב"א בחולין]).

בענין שוחט על מנת להוליך למחר.
תקפ"ה (קטע ראשון).

מחשבת אכילה

בענין שוחט על מנת שיאכלהו אש למחר.
שפ"ב, תקפ"ב.

מחשבת הקטרה

בענין אין הקטרה מפגלת הקטרה כי כזית
אחד אינו נחשב בגדר מתיר על הכזית
השני (וע"ע להלן בסמוך בקטע המתחיל
"בענין חישוב").
תקפ"ב.

חצי מתיר

שהיכא שפיגל בסימן אחד אסור לו לפגל
גם בהסימן השני כי ע"י הסימן הראשון
אכתי לא נעשה פיגול כי אין מפגלין בחצי
מתיר.

ל' (קטע "ובספר אמרי צבי").

דברי המאירי שגם לפי המ"ד שסובר שאין
לשחיטה אלא לבסוף, מחשבה פוסלת
בתחילת השחיטה.

שפ"ד בההערה.

בענין חישוב בשעת הולכת כוס אחד על
מנת לשפוך את הדם שבהכוס השני למחר,
וכן בענין זרק מתנה אחת וחישוב על מנת
לגמור את הזריקה למחר, וכן בענין מקטיר
וחישוב לגמור ההקטרה למחר.

שפ"ב, תקפ"ב (ביאורים למה חשיב
הדם מתיר על הדם השני), תקפ"ח,
תקצ"ז, תרי"ט*.

הסוגיא במנחות דף ט"ז ע"א שהמחלוקת
אם מפגלין בחצי מתיר היא היכא שהקטיר
את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה
או איפכא, ומשום שהקומץ והלבונה חשיבי
כל אחד רק בגדר חצי מתיר כי צריכים את
שניהם, אבל אם חישוב בשעת קמיצה או
קידוש קומץ או הולכת הקומץ לכו"ע הוי
פיגול ופירש"י וז"ל, דבהנך ג' עבודות אין
דומה להן בלבונה הלכך כולו מתיר הוא
(הקומץ).

תקפ"ז סק"ג.

שיטת הרמב"ם שאם פיגל בשעת קמיצה
ולא בשעת ליקוט לבונה הרי זה נחשב מפגל
בחצי מתיר, דלא כהסוגיא הנ"ל במנחות.

תקפ"ז סק"ג.

ביאור דברי ר"ל במנחות דף ט"ז ע"ב שאם
פיגל בשעת הולכת הקומץ להכלי לעשות
קידוש כלי לא הוי פיגול למ"ד שאין
מפגלין בחצי מתיר.
ת"ר.

טבילת אצבע

בענין מה שטבילת אצבע בחטאות
הפנימיות מפגלת, ודעת הרמב"ם שטבילת
אצבע נחשבת חלק מהזריקה, והסברא
שהיא נחשבת חלק מההולכה.

קל"ז, תקפ"ז, תקצ"ד, תקצ"ז,
תרל"ד, תרס"ה.

בענין אם טבילת אצבע בלוג שמן של
מצורע מפגלת.

קל"ז (קטע "ויש לעיין").

בענין שוחט על מנת לעשות טבילת אצבע
למחר.

קל"ז (קטע ראשון), תקפ"ז סק"ד
סק"ו, תקצ"ט.

דברי האבן האזל והחזו"א בענין אם חישוב
בשעת העלאת אצבעו מתוך הכלי אחרי
טבילת אצבעו הרי זה מפגל.

תקפ"ז סק"ג (קטע "והסיק").

דברי הזבח תודה שכדי שטבילת אצבע
תפגל צריכים שיפגל בכל הארבע טבילות
אצבע, אבל אם פיגל רק באחת הרי זה כמו
מפגל בחצי מתיר.

תקפ"ז סק"ה.

מחשבת הינוח

דברי השט"מ שמחשבת הינוח אינה
מוציאה מידי מחשבת פיגול.

תק"צ.

בענין שמחשבה ליתן על המזבח הפנימי

אינה פוסלת לפי רבי יהודה אלא צריכים שיחשוב על מקום המשולש.
תקפ"ח (קטע "מיהו י"ל").

פסולי עבודה

ע"י עוד בערך עבודה.

כללי

בענין ישראל ונכרי ששחטו יחד, או כהן וזר שעשו יחד את העבודה.
מ"ד סק"א בההערה השני'.

קטן

דברי תוס' שקטן פסול לעבודה משום מתעסק.
תרי"ו*.

אשה

בענין אם אשה פסולה לעבודה רק משום זרות, ואפילו אם היא כהנת הרי היא בגדר זר, או האם בנוסף להפסול של זר יש גם שם פסול של אשה, ואפילו היכא שזר כשר וכגון בבמה הרי אשה פסולה (ובאשה כהנת אולי אין הפסול של זר אלא רק הפסול של אשה). ואולי גם פסול זה הותר בבמה.
ק"ו.

ספקת הפרשת דרכים אם כהנת שעבדה חייבת מיתה בידי שמים כמו זר או האם זה רק בגדר איסור עשה.
ק"ו (קטע ראשון).

זר

בענין ששחיטה לאו עבודה היא וכשירה בזר, ע"י בערך עבודה - שחיטה.

בענין אם הפסול של זרות הוא פסול חיובי או האם הפסול הוא העדר כהונה.
מ"ד סק"א בההערה השני'.

פרה אדומה

בענין מחוסר או מיותר בגדים בפרה אדומה, ע"י בערך בגדי כהונה - מחוסר בגדים, ועוד באותו ערך - מיותר בגדים.

בענין פרה אדומה שעשאה שלא לשמה, ע"י בערך עבודה לשמה - פרת חטאת.

דברי הגר"ח שפרת חטאת מחיים הרי היא קדשי בדק הבית ורק השחיטה מקדשת אותה לפרת חטאת, והשגת הקהלות יעקב על זה.
מ"ד סק"א (קטע "והביא" וקטע "ועי' בספר קהלות יעקב"), פ"א.

הסברא שבפרה אדומה מכיון שאין קבלה וקידוש דם בכלי, קידוש סכין להדם שפיר מעכב.
פ"א* (קטע "וע"ע").

פריים הנשרפים

דברי הרמב"ם ששריפת פריים הנשרפים לא מהני ברמץ משום דכתיב עצים.
נ"ו.

ציצית

בענין חוטי תכלת שצבען לשמן ושלא לשמן.
מ"ד סק"א (קטע "ועי' בתוס'").

צמיד פתיל

שצמיד פתיל צריך להיות כלי.
צ"ד.

שצמיד פתיל צריך להיות דבוק בטיט.
צ"ד.

בענין שני השיעורים של ביטול צמיד פתיל: השיעור של נפחת רובו, והשיעור של נפחת כמוציא זיתים.
צ"ד.

קבלה (קבלת הדם)

בענין קידוש קומץ ובענין נשפך על הרצפה, במנחה, ע"י בערך מנחות - קידוש קומץ ונשפך.

בענין צורם אוזן בכור ואח"כ קיבל דמו פסול, ע"י בערך מום.

כללי

הדרך שנאמר בקבלת הדם והקומץ שני

דינים, א', קידוש הדם והקומץ ע"י הכלי, ב', עבודת קבלה. תל"ט סק"א.

בענין אם צריכים לשמה בקבלת הדם (ובקידוש קומץ) בגלל הדין של עבודת קבלה או האם בגלל הדין של קידוש. תל"ט סק"א.

שאפילו אם אין לשחיטה אלא לבסוף אבל ישנה לקבלה (וכן שאר עבודות) מתחילה ועד סוף. מ"ח (קטע "ותי").

מעשה הקבלה

בענין אם היכא שקיבל את אותו הדם בימין ובשמאל ביחד הרי זה פסול. מ"ד סק"א בההערה השני'.

בענין אם הרמב"ם סובר שהיכא שקיבל את הדם בשני כלים אינו קדוש והרי הוא צריך לחזור ולקדש בכלי אחד, כמו שהוא סובר לענין הקומץ. תל"ט סק"א.

בענין כוס עושה את ח בירו דחוי או שירים, ודברי הגרי"ז שהיכא שנתקבל הדם בתחילה בכוס אחד ואח"כ שפך את הדם לב' כוסות (או ששפך מקצתו לכוס שני) וזרק את הדם שבאחד מהכוסות, אין זה עושה את הדם שבהכוס השני דחוי. תק"פ.

נשפך

הדרך שמה שנשפך על הרצפה פסול הכוונה היא רק שעבודת הקבלה פסולה כי עבודת הקבלה צריכה להיות ישר מהפר, אבל החלות של קידוש נהי' גם כשהוא מהרצפה. תל"ט סק"א.

דברי הגר"ח בחי' הגר"ח על הרמב"ם שנאמרו שני דינים, א', שצריכים קבלה מהפר, ב', שצריכים שהדם לא יהי' במקום אחר בין שחיטה לקבלה. תל"ט סק"ב.

קדשים - קרבנות

ע"י עוד בערך עבודה.

ע"י עוד בערכים: הקטרה, זריקה, פיגול, פסולי עבודה, קבלה, שחיטה, וכן בערכי הקרבנות.

כללי

שיטת תוס' שהכוונה באין מקיצין בעוף היא שאין קונים עוף כדי להקיץ את המזבח, אבל אם אירע מעצמו שנשאר עוף, שפיר מקיצין בו.

קס"א בההערה, ר"א (הקושיא מהא ש"נפש" ממעט שאין עוף בציבור).

דברי הטורי אבן במגילה דף כ"ט שביקור ד' ימים צריך להיות לאחר שהוקדש. רנ"ו*, תצ"ו*.

האפשרות שיש סוברים שאפשר להפריש קרבן בשביל חבירו רק אם חבירו חייב את אותו קרבן, כגון היכא שנדר להביא את אותו קרבן, וכגון היכא שהוא חייב קרבנות נזיר. קס"ב סק"א (קטע "מיהו עיין"), ר"ב.

קדושת קרבן

בענין אם הקדושה של קרבן גבוה היא אותה קדושה קדושה כמו הקדושה של הקרבן הנמוך, או האם היא במהותה סוג אחר של קדושה. תנ"ה.

שיטת הערוך שקדושת הגוף נקבעת רק עם השחיטה. רנ"ו.

קרבנו של גר

בענין שמביאים את קרבנו של גר שמת בלי בנים אע"פ שאין על מי שירצה. קצ"ה, ר"ג.

דברי האור שמח שקרבנו של גר שמת בלי בנים הרי הוא בגדר קרבן ציבור. ר"ג.

קרבנו של עכו"ם

דברי הגרי"ז שאע"פ שעכו"ם מביא עולה אבל אין להם כפרה וריצוי. קכ"ז סק"ב.

יורש

שאפילו אם יורש לא קניא אבל בכל זאת בעלות על הבשר של הקרבן בודאי יש לו. רט"ו.

הסוברים שיוורש מתכפר מקיבעא (משום דס"ל שקניא) ולא רק מקופיא. רי"ב, רכ"ח סק"ג בהערה.

חיוב אחריות

שהיכא שאמר "הרי עלי", יש עליו חיוב אחריות של דיני ממונות להקדש, חוץ מהחיוב מצוה לקיים נדרו, והחיוב הזה של אחריות ה' שייך להיות קיים גם בנדבה, רק שנתחדש שבנדבה אינו חייב באחריות. קכ"ט.

בענין עד מתי הרי הוא חייב באחריות ב"הרי עלי". ק"ל.

(דברי הרש"ש שאע"פ שבהרי זו אינו חייב באחריות, אבל כל זמן שהקרבן קיים יש עליו חובת טיפול עד שמביאנו להעזרה להקרבה. ק"ל קטע "ועכ"פ").

דברי הגרי"ז בביאור דברי תוס' בפסחים דף צ"ז ע"ב ד"ה הפריש וכו' שהיכא שהקדיש "לאחריות", הרי זה סוג חדש של קדושה, דהיינו קדושה לאחריות (ודלא כדברי הקרן אורה שהיכא שהקדיש לאחריות הרי השני מתקדש רק למפרע אחרי שנאבד הראשון). קכ"ג (קטע "ד'"), קע"ו.

לב ב"ד מתנה, וסכין מושכתן

בענין אם אומרים לב ב"ד מתנה עליהם לשנותם גם היכא שנפסלו. רמ"ו.

בענין אם "סכין מושכתן למה שהן" הוא משום שלב ב"ד מתנה עליהם. רס"ב.

עוד בענין יסוד הדין של סכין מושכתן למה שהן. רנ"ו.

בענין שלא מהני בקרבנות ציבור "לב ב"ד מתנה עליהן" לתקן את העובדא שהשוטט חשב שלא לשמו. רנ"ג.

דיני קדימה לענין הקרבת קרבנות שונים

ע"י עוד בערך חטאת יחיד - חטאת נזיר ומצורע.

הסברא שמחיים כל קדשי קדושתם שוה. ו' (קטע ראשון).

הדרך שהדיני קדימה של תדיר ומקודש איירי רק אם שניהם נמצאים בהעזרה, אבל אם יש לו קרבן אחד עמו בהעזרה, וקרבן אחר בביתו שהוא תדיר או מקודש, הרי הוא יכול להקדים את זה שעמו בהעזרה. תס"ד.

דברי רש"י שגם לענין שחיטה אמרינן שחטאת קודמת לעולה ולא רק לענין זריקה. ו' (קטע "מיהו מרש"י").

בענין אם חדין שחטאת קודמת לעולה הוא לעיכובא או לא. קנ"ד, קס"ד*.

בענין דברי תוס' שאם הקריב את העולה לפני החטאת הרי העולה מיקרי מחוסר זמן. קס"ה.

בענין אם הקפידא היא על קדימת החטאת או על איחור העולה (וכדברי תוס' הנ"ל שאם הקדים את העולה הרי היא בגדר מחוסר זמן). קנ"ד, קס"ד* סק"ד, קס"ה סק"ב.

הדרך שאם הביא העולה תחילה אי אפשר לתקן את הדבר על ידי להביא עכשיו חטאת ועוד עולה אחרי', כי הקפידא היא שיקדים את החטאת, אבל אין קפידא שיאחר את העולה, ומש"ה אם הקדים להביא את העולה לשם חיובו יצא ידי העולה, ומש"ה א"א להביא עולה אחרת אחרי החטאת. קס"ד* סק"ד.

דברי הגרי"ז שפסולו בגופו לענין שישרף מיד הוא רק היכא שיש פסול חיובי בגוף הבשר כגון פיגול וטמא, אבל לא היכא שהפסול הוא בהכשר הקרבן כגון הדין של מחשבה הפוסלת של שלא לשמו (כהצד שמחשבה שאל לשמה פוסלת בדרך מחשבה הפוסלת).
קס"ח (קטע אחרון).

קידושין

בענין 'נפשטו קידושין בכולה' בקידושין דף ז', ו'גמרו וקידושין' בגיטין דף מ"ג.
תק"ה - תק"ז.

ע"י עוד בענין 'התפשטות', בערך הקדש - התפשטות.

קיום מצות

שאי אפשר לתבוע את מי שהפסיד אותו עשיית מצוה מסוימת בדרך של מצוה מן המוכרח אלא רק בדרך שיוצא ידי חובתו.
י"ח (קטע 'ומדברי').

קרבן אשם

דברי הרמב"ן בפרשת מצורע, ועוד קדמונים, בענין התפקידים של חטאת ואשם ועולת מצורע.
שס"ה.

דברי הגרי"ז שהדין של כסף שקלים אינו דין בהחיוב גברא שעל הבעלים כמה הם צריכים להוציא על האשם, אלא הרי זה דין בגוף האשם.
ת"ט.

בענין אם אשם צריך סמיכה.
ת"מ.

בענין שחט אשם גזילות לשם אשם מעילות.
שס"ז.

שיטות הראשונים באשם שניתק לרע"י ושחטו סתם.

קפ"א - קפ"ג, ק"צ - קצ"ד.

דרכו של הגרא"ק בדעת רבינו ברוך שבהחטאת והעולה של מחוסר כיפורים הקפידא היא שהעולה תהי' מאוחר, אבל בהחטאת והעולה של חוטא הקפידא היא שהחטאת תהי' ראשונה.
קס"ה סק"ב (קטע "מיהו בסקי"א").

בענין למה הפרים והאילים והכבשים של המוספים קודמים להשעיר, וכן למה פר עבודת כוכבים קודם להשעיר, הלא בכל מקום חטאת קודם לעולה.
רצ"ז**.

שדם עולה שנשחטה לשמה קודמת לדם עולה שנשחטה שלא לשמה.

ב' (קטע "ועוד כתב הראש המזבח").

אכילת קדשים

שכמו שאסור לאכול את הבשר קודם הקטרה הה"נ שאסור קודם שפיכת שירים.
תקס"ב.

הגדר של "כהנים אוכלים ובעלים מתכפרים": בענין אם היכא שהבשר של הקרבן קיים הרי אכילת כהנים מעכבת את עיקר הכפרה, או האם גם בלי אכילת הכהנים ישנה לעיקר הכפרה ע"י הזריקה, רק שאין כפרה שלימה וע"י אכילתם יש כפרה שלימה, והיכא שנאבד הבשר ואינם אוכלים י"ל שחסרה באמת מדריגה זו של כפרה.
ק"פ.

פסולו בגופו

בענין היכא שנפסל משום שחיסר עבודה אחת, האם נחשב פסולו בגופו וישרף מיד בלי עיבור צורה.
קמ"ד.

דברי הגרי"ז שהיכא שהחטאת פסולה לא משום פסול חיובי, אלא משום שנשחטה שלא כמצותה, כגון שלא לשמה וחסר הדין של לשמה (כהצד שמחשבה שלא לשמה פוסלת משום העובדא שחסר לשמו), אין זה נקרא פסולה בגופה לענין שתישרף מיד.
קס"ח (קטע "והנה הגרי"ז").

המחלוקת בין ר"ע וריב"נ בענין היכא שלא נתן את שיירי הלוג על הראש של המצורע, ודברי רש"י ותוס' שם, וכן בענין אם שיך להביא עוד לוג בלי אשם. וכן בענין אם אפשר לתת מתן הראש בלי מתן בהונות. רל"ז - רמ"ג.

דברי הרמב"ם בפ"ד מהל' מחוסרי כפרה ה"ב שאם לא עשה מתנת הראש עם שיירי השמן שבכפו לא כיפר, ואילו בפ"ה ה"ה כתב שמתנת הראש אינה מעכבת. וכן בספ"ד כתב שמותר לכהנים לאכול את שיירי השמן שבתוך הלוג אחרי מתן בהונות גם בלי מתנת הראש. ואילו בפ"י מנזירות ה"ח כתב שכל עיקר האשם אינו מעכב. רמ"ד.

בענין אם צריכים שמותר הלוג יהי קיים בשעה שהוא עושה מתנת הראש. רמ"ד.

קרבן אשם תלוי

שחייב להתודות על אשם תלוי. רכ"ה*.

קרבן בכור

דברי הגרי"ז בענין אם מה שבכור ניתן לכהנים הרי זה מצד קדושתו (כהצד השני הנ"ל) או מצד שהוא פטר רחם, וחילוקן בין מחיים לבין לאחר הקרבנו. שמ"ז (קטע "ועיין עוד בחידושי הגרי"ז" ולהלן שם).

הסברא שהעובדא שבכור נאכל רק לכהנים הרי זה קובע שהוא קדוש יותר משאר קדשים קלים. שמ"ד.

הדרך שמצד עצם טבעה של קדושת בכור (ומעשר ותמורה) הרי הקדושה היא יכולה לחול על כל בהמה אע"פ שאינה בכור, רק שהתורה החילה אותה רק בהציוור של בכור. שמ"ז (קטע "ואולי").

בענין מה שחלה על תמורת בכור קדושת בכור אע"פ שאינה פטר רחם (דמזה נראה כהיסוד הנ"ל). שמ"ז (קטע "שו"ר").

המחלוקת בין תוס' והרמב"ם בענין אם תמורת בכור ניתנת לכהנים (הרמב"ם) או לא (תוס').

שמ"ז (קטע "ובהמשך" ולהלן שם).

בענין למה אין בכור תנופת חזה ושוק. תס"ב.

קרבן חגיגה

שיטת הרמב"ם שיוצאים ידי קרבן חגיגה עם מעשר בהמה, ודברי תוס' שנראים לא כן. כ"ז.

המחלוקת בין רש"י ותוס' בענין אם חגיגת י"ד נאכלת ליום ולילה אחד או לשני ימים ולילה אחד. שנ"א.

קרבן חטאת יחיד

בענין חטאת שהקריבה שלא לשמה, ע"י בערך עבודה לשמה - קרבן חטאת.

בענין קרבן עולה ויורד, ע"י בערך קרבן עולה ויורד.

מצות הבאתה

הדרך שהמצוה של הבאת חטאת מתקיימת מיד כשהביאה להעזרה אע"פ שעוד לא נתכפר. ק"ל.

היסוד שגם ע"י הפרשת החטאת מתקיים קצת מהקיום של הבאת חטאת. קנ"ג.

הפרשתה

בענין אם חטאת צריכה הפרשה על החטא. רכ"ח סק"א.

שאפילו אם אין צריכים הפרשה על החטא, ולכן אם הפריש חטאת על החלב של אמש והביאה על החלב של היום יצא, אבל אם הפריש על החלב והביאה על הדם לא יצא כי חטאת חלב וחטאת דם נחשבות שני סוגים של חטאות.
רכ"ח סק"א (קטע אחרון).

פסקו של הרמב"ם כהנ"ל, שאם הפריש חטאת על החלב של אתמול והביאה על החלב של היום יצא ידי חובתו, ובענין אם איירי אפילו כשאכל את החלב של היום לאחר שהפריש את החטאת.
רכ"ח סק"א (קטע "והנה הרמב"ם" ולהלן שם).

הקרבנה

שחטאת ששחטה בהיכל פסולה משום חסרון צפון.
תרי"א.

דברי הגרי"ז שכל מה שהוא למעלה מחוט הסיקרא הרי הוא בגדר קרנות המזבח וכל מה שלמטה הרי הוא בגדר יסוד, ויסוד הדין של מה שזריקת דם חטאת היא למעלה מחוט הסיקרא הוא שצריכים זריקה על גבי הקרנות.
שצ"ו.

חטאת על עשה

בענין אם מה שחטאת מכפרת על כל העשין שבידו הרי זה רק אם עבר בשוגג דוגמת מה שהיא מכפרת על איסור כרת.
רע"ח.

חטאות נזיר ומצורע

עי' עוד בערך נזיר - קרבנות נזירות.

הדרך שחטאות נזיר ומצורע הן ביסודם עולות רק שגזיה"כ היא שעושים בהם מעשה חטאת.

שס"ד (קטע "מיהו גם בלא"ה" ולהלן שם).

בענין סתירת הסוגיות אם חטאת נזיר ומצורע מכפרות או מכשירות.
קס"ה סק"ב, שס"ה.

דברי הרמב"ן בפרשת מצורע, ועוד מפרשים, בענין התפקידים של חטאת ואשם ועולת מצורע.
שס"ה (קטע "ועוד הביא החת"ס").

דברי ספר מראה כהן שחטאת נזיר ומצורע אינן מכפרות על עשה.
שס"ט.

היסוד שמה שחטאת קודמת לעולה במצורע אין זה רק בגלל הדין הכללי שחטאת קודמת לעולה, אלא הרי זה גם משום הגזירת הכתוב של "תהי" שכתובה בפרשת מצורע, רק שילפינן מ"והעלה" שאין זה מעכב.
קס"ד* סק"ג.

שאם שחט עולת מצורע בחוץ לפני הקרבת החטאת הרי הוא חייב משום שחטי חוץ משום שראוי הוא לפנים לעולת נדבה.
רנ"ד.

חטאת נחשון

בענין מה שחטאת נחשון הרי היא ביסודה חטאת רק שהיתה הוראת עשה שתהי' כשירה אע"פ שלא באה על החטא.
שס"ד (קטע "מיהו גם בלא"ה" ולהלן שם).

חטאת העוף

עי' להלן כאן ב"נכנס דמה בפנים" וב"חטאות המתות ומותרות".

נכנס דמה לפנים

הדרך שנאמרו שתי הלכות בחטאת שנכנס דמה בפנים, א', פסול יוצא על הדם כי יצא ממקומו, ב', שכל הזבח נפסל בגלל כניסה זו.
תכ"ט, ת"ל.

בענין הבעיא של רבי אבין בחטאת העוף שהכניס דמה לפנים כשהדם בתוך צוארה.
תט"ו.

חטאות המתות, ומותרות

בענין אם חטאת העוף שמתו בעלי' למיתה אזלה.

קנ"ד*, קפ"ט.

המחלוקת בענין אם בחטאת זכר נאמר הדין של חטאות המתות.

קפ"ט.

שבחטאת ציבור אמרינן שאין מיתה בציבור.

קפ"ט.

היסוד שמה שמותר חטאת או אשם בא נדבה אין זה דין שנאמר בבהמת חטאת ואשם בתחילתם כאחד משאר דיני חטאת ואשם, אלא הרי זה דין בהחיוב שיש על הבעלים, דהיינו שנאמר בעיקר החיוב שיש על הבעלים שהיכא שלא תהי' לה הקרבה בתורת חטאת או אשם אז יביא נדבה.

קע"ה (קטע "ומעתה").

יסודו של הגרי"ז שבמותר חטאת ואשם נאמרו שני דינים, חדא ההלכה למשה מסניי שלנדבה אזיל, אבל מצד זה הי' יכול להיות גם בדק הבית, ועל זה בא מדרשו של יהודע הכהן שקרב עולה.

קע"ה (קטע "והנה בחידושי הגרי"ז"), קפ"א (קטע "ותי' הגרי"ז").

הדרך שהמדרש של יהודע הכהן אינו דין נוסף אלא גילוי מה נאמר בההלכה למשה מסניי.

קע"ה (קטע "מיהו לכאורה אכתי יש להקשות" וקטע אחרון), קפ"א (קטע "ועיין עוד בחידושי הגרי"ז").

דברי הראב"ד בתו"כ שהמדרש של יהודע הכהן בא לומר שעורה לכהנים.

קפ"א (קטע "ועי' בחידושי").

הנה בגמ' איתא שמותר מנחת חוטא הוא לנדבה, ודעת רש"י היא שהכוונה היא לבהמה לעולה לקיץ המזבח, ודעת הרמב"ם היא שהמותר עצמו קרב מנחת נדבה.

קפ"א (קטע "והנה במנחות")

בענין מה סובר הרמב"ם במותר מנחת

קנאות (דאיתא גם על זה בגמ' שמותרת באה נדבה) האם הוא מודה שם לרש"י.

קפ"א (קטע "ולפי הנ"ל נראה").

מומר

דברי תוס' שלפי המ"ד שפוסל קרבנו של מומר משום שאינו בגדר שב מידיעתו א"כ הא דלא סגי ב"זבח רשעים תועבה" הרי זה כדי לרבות היכא ששב אחרי אכילת החלב וכבר אינו בגדר רשע. ויש לעיין לפי המ"ד שדורש מקרא דמעם הארץ פרט למומר, האם הכוונה היא לפסול רק היכא שהי' מומר בשעת ההפרשה, אבל אם שב לפני ההפרשה הרי זה כשר אע"פ שהי' מומר בשעת אכילת החלב (אבל צריכים שישב לפני ההפרשה כי אחרי ההפרשה הרי כבר נעשה דחוי) (ועי' להלן כאן בענין למה לפ"ז לא סגי ב"זבח רשעים תועבה"), או האם אפילו היכא ששב אחרי האכילה לפני ההפרשה הרי זה פסול כי כיון שהי' מומר בשעה שאכל אינו מתחייב בקרבן. תקל"ח (קטע "ובאמת בדברינו" ולהלן שם), תקל"ט.

הדרך ש"זבח רשעים תועבה" אינו בגדר פסול, אלא נאמר בזה רק שאין מקבלים קרבנו של מומר, ולכן אי משום הא לחוד, אם שב אפילו אחרי ההפרשה של החטאת היינו מקבלים ממנו, כי לא נעשה דחוי כיון שאין כאן שם של פסול (אלא שצ"ע כי כיון שהי' נמנע מלהקריבו משום זבח רשעים תועבה א"כ גם הדין שאין חטאת באה נדבה הרי זה צריך לגרום דיחוי, אבל "מעם הארץ פרט למומר" הרי זה בגדר פסול בהקרבן ומש"ה בהציור הנ"ל הרי זה נעשה דחוי. תקל"ח (קטע ונראה" ולהלן שם).

דברי החי' הר"ן שהדרשה של "מעם הארץ פרט למומר" והדרשה של "מכם להוציא את המומר" איירי דוקא בשעת הקדש, ונאמר בזה שמומר אינו יכול להקדיש קרבן (וכן לא להתחייב בקרבן), אבל אם המיר לאחר שכבר הפריש קרבן לא היינו יודעים שאינו

נקרב, ולכן צריכים "זבח רשעים תועבה".
תקל"ו, תקל"ח (קטע "ועיין עוד
בחידושי הר"ן" וקטע אחרון).

קרבן יולדת

האשה שהביאה עולתה ומתה לא יביאו יורשים חטאתה: שיטת הריצב"א שאם לא הפרישה מחיים הרי היורשים חייבים להביא קרבן למ"ד שיעבודא דאורייתא אבל הם מביאים עולה ולא חטאת, וביאור שיטתו. קע"ה.

שיטת הרשב"א שאם מתה היולדת לפני שהביאה קרבנותי' אין היורשים יכולים להביא אפילו את העולה (זה נראה כשיטת הרמב"ן [השניים] שנביא להלן בסמוך).
קס"ד* קס"ד, קס"ה סק"ב.

האשה שהביאה חטאתה ומתה יביאו יורשים עולתה: דברי הרמב"ן בקידושין דף י"ג בשם הראב"ד שמספיק בהפרישה חטאתה. קנ"ג.

שיטת הרמב"ן עצמו שלא מספיק בהפרישה חטאתה אלא צריכים דוקא הביאה. קנ"ג, קנ"ד.

דברי הרמב"ן בקידושין דף י"ג שקודם שהביאה היולדת את חטאתה לא רכיב עלי' כלל חיוב עולה. קנ"ד.

דברי הקר"א שאם יולדת הפרישה עולתה ומתה אין הבת שהיא ג"כ יולדת יכולה לצאת ידי חובתה בעולה זו. קצ"ז.

קרבן מוסף

ע"י עוד בערך קדשים - קרבנות.

דברי הגר"ח שבשעירי ראשי חדשים ורגלים ויוה"כ אין צריכים הפרשה על החטא אלא ההפרשה היא לחובת היום, כי עיקרם לחובת יום רק שהם גם מכפרים. רכ"ה סק"ב, רמ"ז (קטע "ולעיל").

דברי הירושלמי שגם אם לא עברו על טומאת מקדש וקדשיו בכל זאת שעירי ראשי חדשים ורגלים ויוה"כ באין לחובת היום. רמ"ז (קטע "מיהו בירושלמי"), רמ"ט.

הדרך שהתורה קבעה את השעירים לחובת היום, והסיבה היא כדי שיכפרו על טומאת מקדש וקדשיו, ובכל זאת לבסוף הרי הם באין גם כשאינן חטא. רמ"ז (קטע "ונראה לומר").

הדרך שנאמרו בשעירים שני דינים נפרדים ועצמאיים, א', שהם מקרבנות היום, ב', שהם גם מכפרים על טומאת מקדש וקדשיו. שיטת הר"י מיגש שמה שאמרינן עבר זמנו בטל קרבנו הרי זה קאי רק על העולות של המוספים אבל את השעיר אפשר להקריב גם אחרי הזמן.

דברי רש"י ותוס' שאם הפריש ב' שעירי חטאת מוספים כאחת והקריב אחד מהם הרי השני פסול כי אין לו על מה לכפר. רמ"ז (קטע "מיהו מרש"י").

קרבן מעשר בהמה

החיוב

ששותפין פטורים ממעשר בהמה, אבל יורשים כל זמן שלא חלקו והבהמה נמצא בתפוסת הבית הרי הם חייבים במעשר בהמה. ר"ה.

קדושת הקרבן

הדרך שמצד עצם טבעה של קדושת מעשר בהמה (ובכור ותמורה) הרי הקדושה ההיא יכולה לחול על כל בהמה אע"פ שאינה בהמה של מעשר (או בכור או תמורה), רק שהתורה החילה אותה רק בהציור של מעשר (ובכור ותמורה). שמ"ז (קטע "ואולי").

בענין מה שחלה קדושת מעשר על תמורת

מעשר אע"פ שאינה עשירי (אשר מזה נראה כהיסוד הנ"ל).
שמ"ז (קטע "שו"ר").

שיטת הרמב"ם שיוצאים ידי שלמי חגיגה עם מעשר בהמה, ודברי תוס' שנראים לא כן.
כ"ז.

האיסור מכירה, והקרבנות

דברי הרמב"ם שאין לוקין על מכירת מעשר בהמה (לא יגאל ולא ימכר) כי אין המכירה חלה.
שמ"ח.

דברי המאירי בב"ק דף י"ג ע"א שאסור למכור תם מן התורה בין חי ובין שחוט.
שנ"ד*.

בענין למה אין במעשר בהמה תנופת חזה ושוק.
תס"ב.

דברי תוס' שלא שייך "לא עלו לבעלים לשם חובה" במעשר בהמה.
כ"ז.

קרבן עולה

בענין התפקיד של חטאת נזיר ועולת נזיר, וכן חטאת מצורע ועולת מצורע, עי' בערך קרבן חטאת יחיד - חטאות נזיר ומצורע.

בענין הסתירה בין "עולה דורון היא" לבין העובדא שעולה מכפרת על עשין.
רכ"ט סק"ב, רצ"ז, רצ"ח.

דברי הרמב"ן שעולה מכפרת רק על עשין שעבר עליהן במזיד, אבל בשוגג אינו צריך כפרת עולה.
רע"ח, רצ"ד.

בענין שעולה מכפרת על לאו הניתק לעשה, ובענין אם היא מכפרת גם על לאו שאין בו מעשה, ועל לאו שניתן לאזהרת מיתת ב"ד.
ר"ז.

בענין היכא שלא התודה על העשה בשעה שהקריב את העולה.
רצ"ו, רצ"ז.

בענין אם בעולה צריכים הפרשה על החטא (דהיינו על העשה).
רכ"ח סק"א.

בענין כפרה על עשה שלאחר הפרשה.
רכ"ח.

בענין איך היוורשים מתכפרים על העשה שלהם הלא הוי עשה שלאחר הפרשה (ואם החסרון בעשה שלאחר הפרשה הוא משום שלא היתה הפרשה על החטא א"כ קשה גם בנוגע לעשין שעברו היוורשים לפני שמת המוריש).
רכ"ח סק"ג.

שהיכא שעבר על עשה בזמן השחיטה הרי זה נחשב עשה שלאחר שחיטה.
רל"ב סק"א.

בענין היכא שהפריש קרבן עולה לחובתו, ואי אפשר להקריבה לחובתו (כגון שהי' צריך תור והפריש בן יונה), אי אפשר לעשות ממנה קרבן נדבה, כי הבהמה היא קרבן יחיד ולא קרבן ציבור ורק על קרבן ציבור אומרים שלב ב"ד מתנה עליהם.
רנ"ד.

הדרך שעולה ששחטה בהיכל פסולה משום חסרון צפון.
תרי"א.

קרבן עולה ויורד

הדרך שיסוד הדין של דלי דלות אינו שיכול להחליף את הקרבן עשיר של בהמה במנחה של דלי דלות אלא שיכול להחליף את הקרבן דלות של עוף במנחה של דלי דלות.
שכ"ו.

קרבן עצים

פסקו של הרמב"ם שאונן אינו משלח עצים

כי אע"פ שהם להמערכה ואינם נחשבים
הקרבה הפרטית שלו אבל הרי הוא המביא.
רי"ט.

שלא לאוכליו ושלא למנויו

בענין למה אם הוא מחשב שלא לאוכליו
אין זה נחשב שינוי בעלים.
קי"א.

דברי תוס' בפסחים שמחשבת שלא למנויו
קאי על השחיטה עצמה, דהיינו שהמחשבה
היא שהשחיטה עצמה תהי' שלא למינויו,
ואינה כמו שינוי בעלים שהוא שוחט על
מנת לזרוק שלא לשם בעלים.
כ' סק"ב בההערה הראשונה, קי"א
(קטע "ועיין גם").

דברי הריב"א שמחשבת שלא למינויו היא
להאכיל לשלא למינויו.
כ' סק"ב בההערה הראשונה, קי"א
(קטע אחרון).

החילוק לפי הרמב"ם בין מחשבת שינוי
בעלים למחשבת שלא למנויו.
כ' סק"ב בההערה הראשונה.

שמחשבת שלא למינויו בפסח היא אפילו אם
השני שחושב עליו אינו מחויב בפסח כמותו.
כ' סק"ב בההערה הראשונה.

בענין היכא שנמנו על הפסח אנשים שאינם
יכולים לאכול כגון זקן או חולה, האם חל
המינוי.
קי"ב, קל"א*.

לפי הסוברים שאין המינוי חל א"כ למה
צריכים פסול של שלא לאוכליו, הלא יש
בזה תמיד הפסול של שלא למנויו.
קי"ב (קטע אחרון).

פסקו של הרמב"ם שאם שחט פסח על מנת
לזרוק דמו שלא לשם אוכליו כשר אבל לא
עלה לשם חובה, ודברי הגר"ח על זה.
פ' סק"ג, קי"ב.

סתירה בתוס' בנוגע לשוחט על מנת לזרוק
דמו שלא לשם אוכליו.
קל"ה, שצ"ג.

קרבן פסח

כללי

ביאור ההוה אמינא שכל המתגייר חייב
להביא קרבן פסח.
שכ"ח (קטע "ויש להביא").

הדרך שהפסח שייך לכל היום של י"ד,
והמחייב של קרבן פסח הוא כל היום, רק
שזמן ההקרבה הוא בין הערבים.
שכ"ח.

הדרך שהמחייב של קרבן פסח אינו הזמן
של יום י"ד אלא הנס, וראי' לזה מפסח שני.
שכ"ח (קטע "ולכאורה").

מינוי

בענין "המפריש פסחו ומת, אם בנו ממונה
עמו יביאנו לשום פסח, אין בנו ממונה עמו
יביאנו לשם שלמים לשה עשר" (פסחים
צ"א ע"א). ודברי התוס' רי"ד שבארבעה
עשר אינו מביאו כי הוא אונן. ועוד כתב
שלשם פסח לא יביאנו כי המינוי על פסח
אינו בירושה. ודברי המאירי שבארבעה
עשר לא יביאנו לשם עולה או שלמים
משום העשה של השלמה.
רי"ט.

הקרבתו ואכילתו

דברי הת"י ביומא דף נ' שפסח שהוא בגדר
נדבה, כגון תמורת פסח, אע"פ שהוא קרב
אבל אינו יוצא בו ידי חובתו.
תקכ"ה.

דברי הרמב"ם שצליית פסח אינה כשירה
ברמץ משום דכתיב אש.
נ"ו (קטע אחרון).

בענין שמותר פסח נאכל ליום ולילה אחד.
שנ"א.

דברי הירושלמי בענין שחט על מנת לזרוק דמו שלא לשם אוכליו.
שע"ב (קטע "והקר"א" ולהלן שם).

שינוי קודש ושינוי בעלים

בענין אם לפי שמעון אחי עזרי' פסח וחטאת פסולים לשם גבוה מהן (דהיינו כגון פסח לשם עולה, וחטאת לשם חטאות פנימיות).
ו' (קטע אחרון), כ"ה.

שפסח לשם חטאת העוף חשיב לשם גבוה ממנו כיוון שחטאת העוף היא קדק"ד.
ו' (קטע אחרון).

בענין אם פסח וחטאת ששחטן סתמא הרי הם פסולים, או האם הם כשרים אבל לא עלו לשם חובה, או האם גם עלו.
כ"ו (קטע "והטהרת"), מ"ג, מ"ח, נ"א, ע"ח, פ'.

דברי המחלקים שחטאת, וכן אשם לפי רבי אליעזר, פסולים אם נשחטו סתמא, כי חסירה שחיתה לשם החטא, אבל פסח ששחטו סתמא כשר.
מ"ג בהערה הראשונה.

גדר המחשבה של לשם פסח וסתמא ביחד.
ס"ה.

דברי הרמב"ם שפסח לשם חולין פסול.
מ"ח, פ', פ"ו*.

בענין מה שר"ש מכשיר הולכה שלא לשמה: האם הוא סובר שבכל הקרבנות אם עשה כן הרי הם עלו לשם חובה, או האם הוא מודה שלא עלו והרי הוא חולק רק לענין שפסח וחטאת אינם פסולים.
תקנ"ג, תקנ"ד.

שיטת הרמב"ם שאע"פ שאם שחט פסח שלא לשם בעלים הרי הוא פסול, אבל אם שחט לשם מי שאינו מחויב בפסח הרי זה כשר אבל לא עלה לשם חובה.
קי"ב.

הסברא שהיכא שהפסח לא עלה לשם

חובה הרי זה גורם שיהי' פסול משום ששחטו אותו אחרי התמיד שבין הערבים, א"נ משום שהוא נשאר פסח ששחטו שלא למנויו, א"נ משום שאין לו אוכלין.
פ' סק"ב סק"ג סק"ה.

פסח בשאר ימות השנה

בענין היכא שחישב בשחיתת עולה או שלמים בשאר ימות השנה לשם פסח בזמנו.
ד', תמ"א, תנ"א סק"ב.

דרכו של חי' רבי ארי' ליב שמה שפסח לפני זמנו הרי הוא שלמים הרי זה משום שעיקר קדושתו היא גם לשלמים, אבל לאחר זמנו הרי זה מדין מותר.
שס"ב*.

הדרך שמכיון שגם קודם זמנו פתיך בפסח קדושת שלמים (ושפסח בזמנו לא פתיך ב"י קדושת שלמים), העקירה אינה כדי שיחול עליו דין שלמים אלא כדי לעקור ממנו דין פסח.
שנ"ו, שס"ב*, תצ"ד, ת"ק.

דברי השט"מ שפסח קודם בזמנו פסול גם סתמא, ואפילו לשמו, והטעם הוא משום הפסול של פסח שלא בזמנו ולא משום דחשיב שלא לשמו, דהא הפסול של שלא לשמו לא שייך בסתמא וכ"ש שאינו שייך בהציור של לשם פסח.
כ"ט.

חידושו של הצ"ח שהיכא ששחט פסח שלא בזמנו לשם שלמים אבל שלא לשם בעלים הרי זה נשאר פסח ופסול.
של"ו.

בענין למה כששחט שלא בזמנו פסח לשם שלמים צריכים סמיכה הלא לפני השחיטה אין כאן עקירה ואינו עוד בגדר שלמים.
שנ"ו, תצ"ד.

דברי רש"י בפסחים שאפילו אם פסח לאחר זמנו אינו צריך עקירה אבל מ"מ רק סתמא

פסח מצרים

בענין אם פסח מצרים הי' נקרב רק ע"י הבכורות או האם אפילו ע"י פשוטים, ואם הי' נקרב גם ע"י פשוטים האם אפילו ע"י נשים.
ק"ו ובההערה שם.

קרבן פר העלם דבר של ציבור

מי הוא בעל הקרבן, ב"ד או הציבור, ומי מתכפר המחלוקת אם פר העלם של ציבור בא מתרומת הלשכה (ר"ש) או האם בתחילה גובין עליו (רבי יהודה).
י' (קטע "וחילק").

קרבן ציבור

ע"י עוד בערך קרבן מוסף.

הדרך שחל בעצם קדושת הקרבן ציבור אם הוא לחובה כגון תמידין או נדבה לקיץ המזבח.
רנ"ד, רנ"ו.

הדרך שלנשים אין חלק בקרבנות ציבור. והדרך שגם נשים זקוקות להריצוי והכפרה של קרבן ציבור והקרבן מרצה ומכפר עליהן אע"פ שהוא מצות עשה שהזמן גרמא. והדרך שהן גם חייבות בהקרבן וחשיבי בעל הקרבן.
קכ"ו.

שיטת רש"י בחומש שאם ציבור נודב עולה הרי זה בגדר קרבן שותפין, ושיטת הרמב"ן שאם רוב הציבור נדבו הרי זה בגדר קרבן ציבור.

קס"ב סק"א.

שלפי שיטת הרמב"ן הנ"ל הנסכים יבואו מכל הציבור וגם מהמיעוט שלא נדבו.
קס"ב סק"א (קטע "ועוד כתב הרמב"ן").

דברי הגרי"ז בדעת הרמב"ן שאע"פ שאדם יכול להפריש קרבן בשביל חברו אבל א"א

כשר אבל לשם פסח פסול, דלא כדברי ר"ת שם ותוס' בדף ח' ע"ב בר"ה הגה"ה, ושקשה על רש"י דכיון שלא בעי עקירה א"כ נמצא ששחט שלמים לשם פסח שדינו להיות כשר.
של"ט, שס"ב* ת"צ.

בענין שאולי לעקירה סגי במחשבה "שלא לשם פסח".
שמ"ב.

ספיקת הקר"א אם היכא ששוחט פסח בשאר ימות השנה לשם חולין חרי זה נחשב עקירה או לא.
ת"ע.

דברי הרמ"ע מפאנו שאע"פ שעקירה בטעות לא שמה עקירה אבל בפסח הרי היא שפיר נחשבת עקירה.
פ' סק"ב.

בענין אם לעקירת פסח מספיק בעקירה בפה או האם צריכים שחיטה, ואם צריכים שחיטה האם מספיק בתחילת שחיטה או האם צריכים רוב שנים.
שמ"ט, שנו"ר.

בענין שאפילו אם עקירה בפה לחוד לא מהני אבל אם עשה גם סמיכה (כדין שלמים) י"ל דשפיר נחשב עקירה.
שנו"ר.

בענין עקירה בלילה.
תצ"ח.

בענין עקירה בחוץ.
תצ"ח.

פסח בי"ד שחרית

דברי תוס' שמה שמכשיר בן בתירא פסח ששחטו שחרית לשמו הרי זה רק בדיעבד, אבל לכתחילה לא, בגלל הלאו של לא תשחט על חמץ דם זבחי.
תס"ז.

בענין שהרמב"ם פוסק כבן בתירא בנוגע ליי"ד שחרית.
ת"צ.

קרבן תודה

בענין תודה שלא לשמה, עי' בערך עבודה לשמה - קרבן תודה.

בענין השתי תודות שמביאים כשמוסיפים על העיר ועל העזרות, עי' בערך ירושלים - מוסיפים על העיר ועל העזרות.

ראיות שתודה היא סוג מסוים של שלמים. קע"ד סק"ב, רס"ח.

שכל התודות הן סוג אחד של קדושה ולא חל בקדושת התודה על איזה נס היא באה. רס"ו.

דברי השט"מ שמזמור לתודה הוא השיר שהלויים שרים על התודות שמביאים כשמוסיפים על העיר והעזרות, ודעת החתם סופר שהוא שירת הלויים על תודת יחיד, ודעת החיי אדם והאבני נזר והאור שמח שהוא שירת הבעלים על התודה שלהם בשעת סמיכה. קס"ב סק"ד.

קרבן תמיד - השלמה

הדרך ששני התמידים באים כל אחד מהם על כל היום, רק שזמני ההקרבה הם שחרית ובין הערבים. שכ"ח (קטע ראשון).

קושיית הקו"ש למה קרבן שהקריבו אותו קודם התמיד של שחרית לא חשיב מחוסר זמן. קס"ה סק"ג.

בענין אם קרבן שנקרב אחרי התמיד של בין הערבים פסול, או האם זה רק בגדר איסור לכתחילה. פ' (סק"ב) סק"ה.

הסברא שהיכא שהפסח לא עלה לחובה הרי זה גורם שיהי' פסול משום ששחטו אותו אחרי התמיד שבין הערבים (א"נ משום דנשאר פסח ששחטו שלא למנויו, א"נ משום שאין לו אוכלין). פ' סק"ב סק"ג סק"ה.

ליחיד להפריש בשביל ציבור אלא צריכים דעתם ושהם יפרישו. קס"ב סק"א (קטע אחרון).

בענין המהות של קרבן עולת ציבור שבא ממותרות: האם הבעלים הוא רשות הקדש רק שהוא מרצה על הציבור, או האם הציבור הוא גם הבעלים רק שאין הם המקדישים אלא הרי זה נקרא שרשות הקדש עצמו עושה את הקרבן מן השקלים. קס"ב סק"א סק"ב.

דברי הרי"ף במס' ברכות שאין תפילת נדבה בציבור כי ציבור אינו יכול לנדב קרבן. קס"ב סק"ב.

בענין אם מה שנאמר בההלכה שאין עוף או שלמים (בנדבה) באים מציבור הוא רק שאי אפשר שיהיו בגדר קרבן ציבור, או האם נאמר שאין רוב ציבור יכולים להביאו אפילו בתורת שותפים. קס"ב סק"א (קטע "שוב").

בענין אם השתי תודות שמביאים כשמוסיפים על העיר ועל העזרות הן קרבן ציבור, או האם הן קרבן יחיד דהיינו שהן של מי שרוצה לנדב אותן וכיון שהן קרבן יחיד אינן טעונות שירה. קס"ב סק"ג.

דברי האור שמח שקרבנו של גר שמת הרי הוא קרבן ציבור. ר"ג.

קרבן שלמים

בענין אם שלמים מכפרים על עשה. רכ"ה*, רכ"ו.

הדרך שאפילו אם שלמים מכפרים על עשה אבל הרי זה רק אם הוא רוצה, אבל אינו חייב להתודות על השלמים, משא"כ בעולה הרי הוא חייב להתודות על העולה. רכ"ה*.

דברי הרמב"ם שאומר על שלמים דברי שבח. רכ"ה*.

שחיטה

בענין אין לשחיטה אלא לבסוף: האם כשכאב הסוף שוב נחשב הכל כגדר שחיטה. מ"ח (קטע אחרון), רל"ב סק"א בהערה הראשונה.

דברי המאירי שגם לפי המ"ד שסובר שאין לשחיטה אלא לבסוף, מחשבה פוסלת בתחילת השחיטה. שפ"ד בהערה.

בענין אם יסוד הפסול של נכרי בשחיטה הוא השם של נכרי או משום שחסר ישראל (ונפ"מ בישראל ונכרי ששחטו יחד). מ"ד סק"א בהערה השני'.

שעבדים שאינם משוחררים אינם כשרים לשחיטה. ק"ו (קטע "והנני" קרוב לסופו).

המחלוקת ראשונים בענין היכא ששחט שני סימנים והרי היא מפרכסת, האם היא נחשבת כחי' או כמתה. שני"ד*.

שכר ועונש

דברי הספר חרדים שעונשו של המבטל מצות עשה הוא יותר גדול מעונשו של העובר על לאו. ודברי הגמ' ביבמות של"ת הוא יותר חמור מעשה, ופירש"י שכן רואים ממה שיש בו מלקות. ופירושו של הערל"נ בהגמ' שכן רואים ממה של"ת צריך גם כפרת יוה"כ ולא סגי בתשובה כמו העובר על מצות עשה. ודברי הרמב"ן בפרשת יתרו שקיום מצות עשה דוחה ל"ת משום שקיום מצות עשה הוא גדר של אהבה והפרישה מל"ת היא גדר של יראה, ואהבה היא מדריגה יותר גדולה מיראה. ודברי היד מלאכי בענין זה. ר"ז סק"ג.

דברי הרמב"ם והמאירי בענין אם לאו שאין

לוקין עליו קל בעונשו בידי שמים ממלקות ארבעים. ר"ז סק"א.

דברי התומים שלא שניתן לאזהרת מיתת ב"ד, נחשב חמור כמו שאר לאוין, כי מה שאין לוקין עליו אין זה משום שהוא קל, אלא משום שיש בו החומר של מיתת ב"ד, וכן לאו הניתק לעשה נחשב חמור כי מה שאין לוקין עליו הרי זה משום שחייב לתקנו ע"י עשיית המצות עשה, והרי אם אינו מתקן את הלאו ע"י עשיית המצות עשה יש באמת חיוב מלקות. ודברי הנתיח"מ שהבין אחרת בכוונתו, והיינו שלא הניתק לעשה נחשב חמור רק היכא שביטל את האפשרות לקיים את המצות עשה או לכל הפחות היכא שאמרו לו לקיים אותו ולא קיים, אבל לאו הניתן לתשלומין נחשב תמיד קל כיון שלעולם אין בו מלקות. ודברי הכ"מ בענין זה. ר"ז סק"ב.

תמורה

שבעלות על הבשר, גם בלי בעלות על כפרת הקרבן, מספיק כדי שיוכל להמיר. רט"ו.

בענין אם כפרה מקופיא מספיק כדי שיוכל להמיר. רי"ב.

בענין הא שאפילו אם כפרה מקופיא סגי כדי שיוכל להמיר אבל אם הם שנים אין המנחה נקראת מנחת שותפין (והרי אין מנחה באה בשותפות). רי"ז.

ד' דרכים בענין למה יורש ממיר: א', גזיה"כ, ב', דמיקרי בעלים לענין הכח להמיר, ג', דמספיק בכפרה מקופיא, ד', דמתכפר מקיבעא. ר"ז, רי"ב.

בענין למה אם הדין הי' שהמקדיש עושה

תמורה, ה' יורש יכול להמיר (אפילו אם לא קניא להו), הלא לא הקדיש. רט"ז.

מעשר אע"פ שאינה עשירי (אשר מזה נראה כהיסוד הנ"ל). שמ"ז.

בענין למה סובר רבי יהודה שיוורש אינו ממיר (דלא כרבי מאיר), וכן האם הוא סובר כן גם היכא שהיורש הפריש את הקרבן ממצות אביו. רי"א.

המחלוקת בין תוס' והרמב"ם בענין אם תמורת בכור ניתנת לכהנים. שמ"ז.

תפילה

תפילות שונות

דברי הרי"ף בברכות שאין תפילת נדבה בציבור כי ציבור אינו מביא קרבן נדבה. קס"ב סק"ב.

דברי הרמב"ם ששני יורשים אינם ממירים משום שהם שותפין ולא כתב מפני גזירת הכתוב דאחד ממיר ולא שנים. ר', ר"י, רי"ז סק"ב.

בענין אם לא התפלל מוסף עד שהגיע זמן מנחה, האם הוא צריך להתפלל מנחה קודם. תפ"ז.

בענין למה היורשים נחשבים כאדם אחד לענין מעשר בהמה וקלבון כיון שהם בגדר תפוסת הבית ואילו גבי תמורה ומנחה הרי הם נחשבים שנים ואינם יכולים להמיר. ר"ה.

בענין אם נשים חייבות להתפלל תפילת מוסף. קכ"ו.

בענין היכא שהיו שני שותפין בקרבן ומת אחד מהם, האם השותף השני יכול להמיר, או האם אינו יכול בגלל חלקו של היורש. רכ"ד.

תרומות ומעשרות - מעשר שני

הדרך של הקו"ש שממון גבוה פירושו הוא שרק השוויות שייך לגבוה אבל הגוף שייך להבעלים. רי"ד.

בענין שיטת הרמב"ם שאע"פ שאין שותפין ממירין בקרבן השותפין ולא חל התמורה אבל הרי הם לוקין, משא"כ אם המיר בקדשי עכו"ם או קדשי בדיק הבית גם אין מלקות. ר"ח.

ביאור הדינים שאם הוי ממון גבוה אי אפשר למוכרו או לקדש בו אשה, אבל אפשר להורישו והיורש מוסיף חומש (דברי הגר"ח ודברי הקו"ש). רי"ד.

דברי הגרי"ז והאחיעזר על דברי רבי יוחנן שבהמה של שני שותפין שהקדיש אחד חצי וחזר ולקח את חצי השני והקדישה דעושה תמורה אם ממיר בה ותמורתה כיוצא בה. תקכ"ג.

בענין אם יתכן לזכות מעשר שני או רבעי מן ההפקר אם סוברים שהם ממון גבוה. רי"ד.

הדרך שמצד עצם טבעה של קדושת מעשר בהמה (ובכור ותמורה) הרי הקדושה ההיא יכולה לחול על כל בהמה אע"פ שאינה מעשר (או בכור או תמורה), רק שהתורה החילה אותה רק בהציור של מעשר (ובכור ותמורה). שמ"ז (קטע "ואולי").

ספיקת הר"ן בענין אם ע"א נאמן לומר מעשר שני או רבעי הוא אם סוברים שהם ממון גבוה. רי"ד.

דברי הראב"ד שמה שבפדיון מעשר שני יורש מוסיף חומש הרי זה רק לפי המ"ד שסובר שמעשר שני הוא ממון הדיוט.

רי"ד (קטע "מיהו עיין בהגר"ח").

בענין מה שחל על תמורת מעשר קדושת

רשימה של גמרות ומפרשים מס' זבחים שנוכרים במקומות אחרים בזבחים חלק א'.

- ב' ע"א, שמעון אחי עזרי' אומר לשם גבוה מהן כשירין וכו' (ושפת אמת שם). שמ"ד (קטע אחרון).
- ב' ע"א, רש"י חוץ מן בפסח. ב' (קטע ראשון).
- ב' ע"א, רש"י ד"ה לשם נמוך מהן פסולין. ב' (קטע ראשון).
- ב' ע"א, רש"י ד"ה הא קמ"ל. ב' (קטע "וכן דייק").
- ב' ע"א, רש"י ד"ה אבל בקדושתיהו קיימי וכו'. כ' סק"ב ("מרכבת המשנה" קטע "והנה ראיתי", "מרומי שדה").
- ב' ע"א, תוס' ד"ה כל ("שוחט וכו' על מנת לזרוק דמו לשם שמעון"). קל"ו.
- ב' ע"א, בא"ד (קושייתם למה צריכים שני ילפותות לשינוי קודש). קמ"ד, קמ"ז.
- ב' ע"א, בא"ד (סוף הדיבור). ס"ט סק"א.
- ב' ע"א, תד"ה לשם. ב', י"ח, תנ"ט.
- ב' ע"ב, ונדבה מי שרי לשנויי בה. ל"ד סק"א (קטע אחרון).
- ב' ע"ב, אשה בסתמא לאו לגירושין עומדת. מ"ד סק"ב (קטע אחרון).
- ב' ע"ב, הא לשם פסח וסתמא כשר. מ"ג ובההערה הראשונה, פ' סק"א.
- ב' ע"ב, רש"י ד"ה ונדבה מי שרי לשנויי בה. ל"ד סק"א, מ"ד סק"ב (קטע "ושוב תלה").
- ב' ע"ב, רש"י ד"ה וסתמא נמי פסול. ע"ג.
- ב' ע"ב, רש"י ד"ה בסתמן לשמן עומדין. ע"ז סק"ב.
- ב' ע"ב, תד"ה זבחים (שקטן פסול משום מתעסק). תר"ו*.
- ב' ע"ב, תד"ה קיימי. ל"ד סק"ג, מ"ג (קטע "ועוד הוכיח"), מ"ד סק"ג, מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי"), נ' (קטע "מיהו ביאור"), ע"ח סק"ב ובההערה.
- ג' ע"א, שחטה לשם חולין כשירה. א' (קטע "ובספר"), י' (קטע "ובזרע").
- ג' ע"א, קדשים דל חולין מינייהו הוה ל" סתמא וסתמא כשרים. מ"ג (קטע "ובספר חיבת").
- ג' ע"א, ורמינהי כל הגט וכו' (שמקושיית רבא מוכח דס"ל שלשם חולין עלתה לשם חובה). כ"ו (קטע "ובחזו"א").
- ג' ע"ב, קדשים מחללין קדשים ואין חולין מחללין קדשים. תנ"ו.
- ג' ע"ב, והאמר רב חטאת ששחטה על מי שמחוייב חטאת פסולה. כ' סק"ב (קטע "והאבן האזל בפ"ג").

- ג' ע"ב, שמחוייב כפרה כמותו.
כ' סק"ב בההערה הראשונה.
- ג' ע"ב, רש"י ד"ה ופרכינן.
ע"ח סק"ב.
- ג' ע"ב, שט"מ אות ד' ובההשמטות.
ע"ח סק"ב.
- ד' ע"א, אשכחן זביחה שאר עבודות מנלן.
כ' סק"ב (קטע "והאבן האזל בפיי"ג").
- ד' ע"א, אשכחן כולהו הולכה מנלן.
תקס"ז.
- ד' ע"א, והקריב הכהן את הכל המזבחה
ואמר מר זו הולכת אברים לכבש.
תקנ"ג.
- ד' ע"א, ואפיק רחמנא (לקבלה) בלשון
הולכה.
ל"ז סק"ב.
- ד' ע"א, אמר רב פנחס ברי' דרב אמר
קרא ובשר זבח תודת שלמיו וכו'.
- רס"ד.
- ד' ע"א, שלמים ששחטן לשם תודה פסולין.
ב' (קטע "וכן יוצא").
- ד' ע"א, תודה קרוי' שלמים.
קע"ד סק"ב.
- ד' ע"א, מה לשינוי קודש וכו' וישנו בד'
עבודות.
כ' סק"ב (קטע "והנה עי").
- ד' ע"א, מה לשינוי קודש וכו' וישנו לאחר
מיתה (שינוי בעלים אינו לאחר מיתה).
א' (קטע "ועכ"פ"), כ' סק"ב
("מרכבת המשנה" קטע "ועיין
באבן האזל").
- ד' ע"א, מה לשינוי קודש וכו' וישנו
בציבור כביחיד.
י' (קטע ראשון).
- ד' ע"א, רש"י ד"ה ומנלן דבעינן זביחה
לשמה.
ל"ד סק"ב (קטע "וע"ע לקמן"
ולהלן שם), ל"ה.
- ד' ע"א, רש"י ד"ה שינוי בעלים מנלן.
נ"א*, קל"ו.
- ד' ע"א, תד"ה מה.
כ' סק"א (קטע "ועי' בתוס' בריש
דף ד'").
- ד' ע"א, תד"ה וישנן לאחר מיתה.
ל"ד סק"ב (קטע "ועיין בתוס'"),
מ"א, רע"א.
- ד' ע"א, שט"מ אות א'.
ל"ה.
- ד' ע"א, שט"מ בהשמטות אות ז' (בענין
מחשבת לשם השם ולשם אשים ולשם ריח
וניחוח).
כ"א ובההערה.
- ד' ע"א, שט"מ בהשמטות אות ז' (שגם
אחרי זריקה הרי הוא בגדר בעל הקרבן).
כ' סק"א (קטע אחרון).
- ד' ע"ב, אלא אמר רב אמי אמר קרא ונרצה
לו לכפר עליו ולא על חבירו.
רס"ד.
- ד' ע"ב, אימא היכא דשחיט להו שלא
לשמה ליפסלו.
קנ"ה.
- ד' ע"ב, תד"ה מחשבה.
י"ט* סק"א.
- ד' ע"ב, תד"ה רב אשי.
כ' סק"א (קטע "ועי' בהגהות").
- ד' ע"ב, תד"ה אימא.
ל"ד סק"א (קטע "והנה לקמן"),
תנ"ז.
- ד' ע"ב, שט"מ אות ז' ואות כ"ט (שאם
שחט על מנת להקטיר שלא לשם בעלים
פסול).
כ' סק"א (קטע אחרון), כ"א (קטע
"ובאמת").
- ד' ע"ב, קר"א ד"ה שקולים הם.
כ' סק"א בההערה, סק"ב (קטע
"והאבן האזל"), נ"א*.
- ד' ע"ב, קר"א על תד"ה מחשבה.
נ"ה.
- ה' ע"א, רמי ר"ל על מעוהי וכו' ואם אין
מרצין למה באין.
ח"א*.

ו' ע"ב, תד"ה סכין וכו' (פירושו של הערוך).
 י' (קטע "ועיין במרומי שדה").

ז' ע"א, חטאת ששחטה על מי שאינו מחוייב כלום.
 שע"א.

ז' ע"א, רש"י ד"ה תודה ששחטה.
 כ' סק"ב ("זבח תודה", "מרומי שדה").

ז' ע"א, תד"ה תודה.
 כ' סק"א בההערה סק"ב ("זבח תודה", "מרומי שדה").

ז' ע"א, קרן אורה על תד"ה אמר רבא.
 כ' סק"ב (זבח תודה).

ז' ע"א, מראה כהן שחטאת של חלב של אמש לשם חלב של היום כשירה.
 כ' סק"ב ("מרומי שדה").

ז' ע"ב, קר"א ד"ה פסח.
 קי"א.

ז' ע"ב, אמר רבא וכו' דאין בעלים לאחר מיתה, ורב פנחס ברי' דר"א אמר יש בעלים לאחר מיתה.
 רי"ב, רכ"ח סק"ג בההערה.

ז' ע"ב, ואמר רבא עולה דורון היא.
 רכ"ט סק"ב.

ז' ע"ב, אי דליכא תשובה זבח רשעים תועבה.
 תקל"ח (קטע ראשון).

ז' ע"ב, ריצה פרקליט נכנס דורון אחריו.
 קס"ה סק"ב (קטע "ועיין גם").

ז' ע"ב, אשכחן למצוה לעכב מנלן (בענין למה צריכים פסוק לפסול שחיתת פסח שלא לשמו).
 פ' סק"ג.

ז' ע"ב, להקריב את קרבניהם זה בכור ומעשר ופסח.
 קמ"ח, קע"ג.

ז' ע"ב, רש"י ד"ה מקופיא מכפרא.
 שס"ט.

ז' ע"ב, רש"י ד"ה יש בעלים.
 רי"ב.

ה' ע"א, הלשון "לא עלו", והלשון "אין מרצין".
 י"ח.

ה' ע"א, עולתה ומתה לא יביאו יורשין חטאתה.
 קע"ה (קטע "ויש ליישב").

ה' ע"א, ואי כתב רחמנא זאת התורה הוה אמינא ליפסלו כתב רחמנא מוצא שפתיך.
 קב"ד.

ה' ע"א, יכול ירצו ת"ל מוצא שפתיך.
 קב"ד.

ה' ע"א, שמשמע מלשון הגמ' שבין שינוי קודש ובין שינוי בעלים ילפינן ממוצא שפתיך תשמור.
 תנ"ז.

ה' ע"א, תודה תוכיח (שאין קרבן תודה בציבור).
 קס"ב סק"ג.

ה' ע"א, רש"י ד"ה לא ידעינן במאי.
 ק"ד.

ה' ע"א, רש"י ד"ה שכן טעונין נסכים.
 ת"מ, תס"א.

ה' ע"א, תד"ה הג"ה.
 י"ח.

ה' ע"ב, מתקיף לה רב אסי ומאן לימא לך וכו'.
 רכ"ה סק"ב.

ה' ע"ב, שפ"א ד"ה א"ר אסי.
 י"ח (קטע "ועי' בשפת אמת"),
 קס"ג סק"א.

ו' ע"א, רש"י ד"ה המקדיש מוסיף חומש.
 קס"ב סק"א (קטע "מיהו עיין לקמן").

ו' ע"א, תד"ה והלא אין כפרה אלא בדם.
 ק"פ.

ו' ע"ב, אמור מעתה ראויין היו ישראל להקריב קרבנותיהן בכל עת ובכל שעה.
 ר"צ.

ו' ע"ב, אמר רב פפא וכו' שאני קרבנות ציבור דלב ב"ד קמתנה עליהן.
 י' (קטע ראשון ולהלן שם).

י"א ע"א, אמר רבי יהושע אם בשאר ימות השנה שאינו כשר לשמו וכו'.

של"ט.

י"א ע"א, תד"ה אשם.

תכ"ב**.

י"א ע"א, תד"ה מנחת.

ת"א.

י"א ע"ב, או דלמא כשרין ומרצין ובתרתיה פליגי.

ו' (קטע אחרון), כ"ו (קטע "וע"ע בקר"א"), כ"ח, ל"ד סק"א בההערה.

י"א ע"ב, תנינא שלמים קודמים את הבכור וכו' (הנחת הגמ' שאם קרב קודם, ה"ה שנחשב גבוה לעומת נמוך).

ו' (קטע "וע"ע בשפת אמת"), שמ"ד.

י"א ע"ב, אמר שמעון בן עזאי וכו' שכל הזבחים הנאכלין.

ז' סק"ב.

י"א ע"ב, רש"י ד"ה אמר לו רבי יהושע.

קפ"א (קטע "וע"ע בחידושי הגרי"ז").

י"א ע"ב, רש"י ד"ה שלמים קודמין את הבכור.

ו' (קטע "מיהו מרש"י").

י"ב ע"ב, אמר רב הונא מ"ט דבן עזאי עולה הוא וכו' אלא בן עזאי בק"ו מייתי לה וכו'.

תס"ו*.

י"ב ע"ב, מה לצד השוה שבהן שיש בהן צד כרת.

ת"כ.

י"ב ע"ב, תד"ה וש"מ.

תצ"ט*, תק"ט.

י"ב ע"ב, תד"ה בן עזאי.

קס"ט.

י"ג ע"א, לשם פסח ולשם שלמים.

ז' סק"ב.

ז' ע"ב, תד"ה אלא.

תנ"ב.

ז' ע"ב, קרן אורה על שלא למינויו.

כ' סק"ב בההערה.

ח' ע"ב, תד"ה הנך (בסוף דבריהם ששינוי קודש פסול בפר העלם דבר של ציבור).

י' (קטע "ובזרע").

ט' ע"ב, חטאת חלב ששחטה לשם חטאת דם.

רס"ו, רס"ח, רס"ט, רע"א, רע"ב.

ט' ע"ב, רב אחא ברי' דרבא מתני כולהו לפסולא (חטאת חלב לשם חטאת דם).

כ' סק"ב ("מרומי שדה"), רע"ב סק"א (קטע ראשון).

ט' ע"ב, מחשבין מעבודה לעבודה.

י' (קטע "עוד ראיתי").

ט' ע"ב, קר"א ד"ה שחיטה כו' (שמותר להקטיר שלא לשמו).

כ"א (קטע "וע"ע במל"מ").

י' ע"א, מה לחוץ לזמנו שכן כרת.

תרי"ז.

י' ע"א, אמר רב אשי ה"ק ומה במקום וכו'. כ' סק"ב (קטע "והנה עי' במל"מ").

י' ע"א, ואידך השתא מיהא בשלמים קיימין. ק"ח, קט"ו סק"ה.

י' ע"א, תוס' המשך ד"ה מחשבין.

תקנ"ט, תקס"ה, תקפ"ב, תקפ"ח, תקצ"ז, תרי"ט*.

י' ע"ב, א"ל ר' אליעזר הרי הוא אומר כחטאת כאשם.

תנ"ג.

י' ע"ב, תד"ה הרי.

ת"מ.

י' ע"ב שט"מ אות ד'.

תל"ג.

י"א ע"א, בעיא דרבי אבין היא.

תט"ו.

י"א ע"א, מה חטאת טעונה סמיכה אף אשם טעון סמיכה.

ת"מ.

י"ג ע"א, תד"ה אתה.
תרל"ו.

י"ג ע"א, שט"מ אות ד'.
שע"ה (קטע "ובספר קהלות יעקב").

י"ג ע"א, קר"א ד"ה בפסח.
מ"ז, שע"ו (קטע "ועי' בקר"א").

י"ג ע"ב, הא דאמר הריני שוחט על מנת לקבל דמה למחר.
שע"ב (קטע "ועיין בבעל המאור").

י"ג ע"ב, טבילת אצבע מפגלת בחטאת.
קל"ז, תרס"ה (קטע "והנה לעיל").

י"ג ע"ב, תד"ה על מנת.
שפ"ב.

י"ד ע"א, א"ר יוסי ברבי חנינא מודה הי' לפסול מקל וחומר.
תקצ"ח (קטע "ועי' גם בצ"ק").

י"ד ע"א, אי משלא לשמה שכן נוהג בבמה.
ק"ו (קטע "והנני").

י"ד ע"ב, וכן בשמאל תיובתא.
תקנ"ג (קטע "ובספר עולת שלמה").

י"ד ע"ב, רבה ורב יוסף דאמרי תרוייהו הולכה בזר מחלוקת רבי שמעון ורבנן.
תקנ"ג (קטע "ועי' בספר").

י"ד ע"ב, רש"י ד"ה והא שחיטה.
תקנ"ד (קטע "מיהו רש"י"),
תקע"ח*.

י"ד ע"ב, רש"י ד"ה ומשני שחיטה לאו עבודה היא, וקושיית תוס' עליו, ושט"מ אות כ"א.
תרל"ג (קטע "ולפי").

י"ד ע"ב, רש"י ד"ה אפילו לר' שמעון.
תקנ"ד (קטע "והביא").

י"ד ע"ב, שט"מ אות ב'.
תקנ"ד (קטע ראשון).

ט"ו ע"א, אלא בהולכה זוטרת כו"ע לא פליגי דפסלה (והגירסא "דלא פסלה").
תקנ"ד (קטע "והאבן"), תקפ"ז
סק"ב.

ט"ו ע"א, רש"י ד"ה הא איתעבידא.
תרמ"ו.

ט"ו ע"א, רש"י ד"ה ובהולכה רבתי לא פליגי, וצ"ק שם.
תקנ"ד (קטע "מיהו רש"י").

ט"ו ע"א, שט"מ אות ח'.
תקצ"ח (קטע "והשט"מ").

ט"ו ע"א, קרן אורה בסוף העמוד.
תקצ"ד.

ט"ו ע"ב, תד"ה זר.
ק"ו (קטע "והנה עי' עוד").

ט"ו ע"א, סוגיית הגמ' מנלן שזר פסול לעבודה.

ק"ו (קטע "וע"ע בשער המלך").

י"ח ע"א, אכתי מהכא נפקא מהתם נפקא ונתנו בני אהרן הכהן בכיהונו וכו'.

תקס"ח.

כ"ב ע"ב, שט"מ אות ב'.
מ"ד בההערה השני'.

כ"ד ע"ב, רש"י ד"ה לקידוש קומץ (וזבח תודה שם).
תקצ"ג*.

כ"ה ע"א, ולמ"ד לר"ש נמי בעי קידוש קומץ וכו'.
תל"ו.

כ"ה ע"א, דם מהפר יקבלנו.
תל"ט סק"א.

כ"ח ע"ב, מה שלמים מפגלין ומתפגלין.
תרי"ג.

כ"ט ע"ב, אמר רבי ינאי מנין למחשב בקדשים שהוא לוקה.
ל"ד סק"ד.

כ"ט ע"ב, לאו שאין בו מעשה הוא (לא יחשב).

י"ט* סק"ב (קטע ראשון).

כ"ט ע"ב, זה הכלל כל השוחט והמקבל וכו'.

תקס"א.

ל"א ע"א, חישב שתאכלהו אש למחר.
שפ"ב, תקפ"ב (קטע "ותי").

מ"ד ע"ב, שמחשבה בחוץ בדבר הנעשה בפנים לא פיגל.

תקפ"ח (קטע "גם י"ל").

מ"ד ע"ב, שמחשבה בפנים בדבר הנעשה בחוץ לא פיגל.

תקצ"ז.

מ"ד ע"ב, תד"ה בדבר.

תרט"ו.

מ"ו ע"ב, לשם ששה דברים הזבח נזבח.

ט"ו, ט"ז, כ"א.

מ"ו ע"ב, פיה"מ שם.

ט"ו, כ"א (קטע "וע"ע באות ט"ו"), נ"ב* (קטע אחרון).

מ"ו ע"ב, רבי יוסי אומר וכו'.

מ"ג ובהערות שם.

מ"ו ע"ב, בענין אם ת"ק חולק על רבי יוסי, ואם כן, במאי פליגי.

ס"ח.

מ"ו ע"ב, עולה לשם שלמים.

ז' סק"ב, קמ"ד.

מ"ו ע"ב, לאפוקי כבבא.

נ"ו (קטע "ועיין בלשון").

מ"ו ע"ב, אברים שצלאן והעלן.

נ"ז.

מ"ו ע"ב, א"ל אביי וכו' הא הי' בלבו לשם חולין כשר ואינו מרצה.

א' (קטע "ובספר"), ז' סק"א, כ' סק"ד, כ"ו (קטע "ובחזו"א"), מ"ג, ע"ז סק"א סק"ב, ע"ח, ע"ט, פ' סק"ה.

מ"ו ע"ב, רש"י ד"ה לשם זובח.

נ"א.

מ"ו ע"ב, רש"י ד"ה שאין מחשבה הולכת אלא אחר העובד.

מ"ד סק"א (קטע "ובנוגע") סק"ב (קטע "ושוב הביא").

מ"ו ע"ב, רש"י ד"ה עולה לשם עולה.

נ"א.

מ"ו ע"ב, רש"י ד"ה לאפוקי כבבא.

נ"ו (קטע "ועיין בלשון").

ל"ב ע"א, נשפך מן הכלי על הרצפה ואספו כשר.

תק"פ.

ל"ב ע"א, תד"ה מאי שנא.

תר"ו*.

ל"ב ע"ב, שוחט את בן הבקר יהא לפני ה', ושט"מ אות ב'.

תרמ"ד.

ל"ג ע"א, תד"ה איפוך.

ת"מ.

ל"ד ע"ב, מנין לחטאת שקיבל דמה בארבעה כוסות וכו' נתן ארבע מתנות מכוס אחד וכו' הוא נשפך ליסוד והן נשפכין לאמה.

תקפ"א (קוע "וכהבנת").

ל"ד ע"ב, רב אשי אמר כל שבידו לא הוי דיחוי.

תק"ל, תק"פ.

ל"ו ע"א, לישנא אחרינא כל כמיני' וכו'.

שע"ה (קטע "ועיין ביו"ד").

ל"ו ע"ב, לפיכך אם נתן את הראשונה כתיקנה ואת השני' חוץ לזמנה כיפר.

תקס"ג.

ל"ו ע"ב, נתן כולן כתיקנן ואחת שלא כתיקנה פסולה ואין בה כרת.

תקצ"א.

ל"ו ע"ב, שט"מ אות ד'.

תק"צ.

מ"א ע"ב, כגון שנתן את הקומץ במחשבה ואת הלבונה בשתיקה קסבר כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה.

מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז").

מ"א ע"ב, רש"י ד"ה כגון שנתן את הקומץ במחשבה ("וכל מחשבה דקדשים מוציא בפה הוא").

מ"ט (קטע "והנה עיין בחידושי הגרי"ז"), ס"ט סק"א.

מ"ג ע"א, תוס' המשך ד"ה הקומץ וכו' (ותימה הוא אם לא יתחייב וכו').

שפ"ב (קטע "ושוב הביא"), תקפ"ב (קטע "ושוב הביא").

נ"ט ע"א, תד"ה עד (תחילת דבריהם דשאני היכא שבידו לתקנו).
 תצ"ה (קטע "מיהו תוס").
 ס"ג ע"א, שלמים ששחטן בהיכל כשרים. תר"א.
 ס"ז ע"א, תד"ה לדבר. ו' (קטע אחרון).
 ע"א ע"ב, תד"ה לשם. ס"ח (קטע "והיד").
 ע"ה ע"ב, תד"ה בכור. שמ"ז (קטע "ובחמש").
 ע"ו ע"ב, תד"ה וסמיכה. ת"מ.
 פ"ב ע"א, חטאת שקבל דמה בשני כוסות וכו' נכנס אחד מהם לפנים ריה"ג מכשיר. תכ"ו.
 פ"ב ע"ב, בשר הנכנס בפנים אינו דין שיפסול וכו', ורש"י ד"ה דמה ולא בשרה. תכ"ו.
 פ"ב ע"ב, לא נצרכא אלא לדרך משופש. ת"ל.
 פ"ב ע"ב, תד"ה דמה. תכ"ט.
 פ"ג ע"ב, כל הנוגע במזבח יקדש. תקי"ד.
 פ"ד ע"א, כשם שאם עלו לא ירדו. תרל"א.
 פ"ט ע"א, כל המקודש מחבירו קודם את חבירו. שמ"ד (קטע "איברא"), ת"ס.
 פ"ט ע"א, דם החטאת קודם לדם העולה מפני שהוא מרצה. ו' (קטע ראשון).
 פ"ט ע"א, הבכור קודם למעשר מפני שקדושתו מרחם ונאכל לכהנים. ה' סק"א, שמ"ד (קטע "איברא").
 פ"ט ע"א, רש"י דם חטאת. ו' (קטע "מיהו מרש").

מ"ו ע"ב, רעק"א במשניות בענין לשם חולין. כ"א (קטע "וע"ע בהלכה").
 מ"ז ע"א, מנין למתעסק בקדשים שהוא פסול שנאמר ושחט את בן הבקר לפני ה' וכו'. תר"ו*.
 מ"ז ע"א, המחלוקת אם הבעלים מפגלים. נ"ב*.
 מ"ז ע"א, רש"י ד"ה שמעתי שהבעלים מפגלין. מ"ד סק"א (קטע "ובנוגע").
 מ"ז ע"א, רש"י ד"ה בכלי שרת. תקנ"ז (קטע "ותי' שמוישים").
 מ"ז ע"א, תד"ה מנין. ס"ב סק"ב.
 מ"ז ע"א, תד"ה איזהו. פ"א* (קטע ראשון).
 מ"ז ע"א, שט"מ אות כ"ט. תקנ"ז (קטע "ותי' שמוישים").
 מ"ח ע"א, תד"ה דכולי עלמא. תט"ז.
 נ" ע"ב, דבר הלמד בק"ו מהו שילמד בהיקש. תר"י.
 נ"ב ע"א, רש"י ד"ה שיריים מעכבין איכא בינייהו. קל"ה*, קל"ז.
 נ"ג ע"א, מחלוקת רבי וראב"ש אם בחטאת בעינן חודה או קרן. ת"ה, תי"ד.
 נ"ג ע"א, רש"י ד"ה ומר סבר (טהרת הקודש על דבריו). ת'
 נ"ה ע"א, תד"ה מה חטאת. י' (קטע "מיהו עיין"), קס"ט, ת"ב.
 נ"ו ע"ב, פירוש המשניות להרמב"ם. שנ"ו, שס"ב*, תצ"ד.
 נ"ט ע"א, נבנה, דחויין מעיקרא ניהו. תק"א, תק"ח.
 נ"ט ע"א, אלא עד שלא נפגם המזבח ואח"כ נפגם המזבח. תצ"ה (קטע "ועוד תי").

ק"י ע"א, תד"ה ואי. מ"ח (קטע אחרון), רל"ב סק"א בהערה הראשונה.	צ"א ע"א, חטאת העוף קודמת וכו' מנא ה"מ דת"ר והקריב אשר לחטאת ראשונה וכו'. קס"ה סק"ב.
ק"יב ע"א, כוס עושה לחבירו דיחוי. תק"פ.	צ"א ע"א, תד"ה מנא הני מילי. רצ"ז*.
ק"יב ע"א, תד"ה בשעיר נשיא. קפ"ט.	צ"א ע"א, איבעיא להו תדיר ושאינו תדיר וקדים ושחט לשאינו תדיר וכו'. תס"ד.
ק"יב ע"ב, אותו ואת בנו ומחוסר זמן פטור ר"ש אומר הרי זה בלא תעשה. תצ"ט, תק"י.	צ"ב ע"ב, בעי רבי אבין חטאת העוף שהכניס דמה בצוארה מהו וכו'. תט"ו, תכ"ו.
ק"יג ע"א, אין ריח ניחוח בבמה. ג"ו (קטע "והוכיח").	צ"ז ע"ב, אילימא מזרק בשלמי ציבור נמי כתיב בהו ויקח משה חצי הדם וישם באגנות. תקנ"ז.
ק"יג ע"ב, רש"י ד"ה שאין ראויין לפתח אהל מועד. תק"ג* (קטע "ועוד הביא שרש"י").	צ"ז ע"ב, תד"ה אף. קי"ז.
ק"יד ע"ב, תד"ה היתר. תצ"ט, תק"י.	צ"ט ע"ב, ואינו מביא כשהוא אונן. רי"ט.
קט"ו ע"א, רש"י ד"ה ור"א היא. מ"ג (קטע "ועוד הביאור").	ק"ג ע"א, עולת איש פרט לעולת הקדש. קס"ב סק"ב.
קט"ו ע"ב, מה העלאה שהיא גמר עבודה אף כל שהוא גמר עבודה. תקנ"ח.	ק"ג ע"א, זה מדרש דרש יהודיע הכהן. קפ"א.
ק"ט ע"ב, דכתיב על המזבח (ד"המזבח" ממעט במה). תקי"ד.	ק"ז ע"א, ומהיכא תיתי דחייב וכו'. תקנ"ח.
ק"ט ע"ב, תד"ה בעי. תרל"א.	